No 2699 Vrijdag 22 November 1935 52ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elke Vrijdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: Past. S Mateo, Tel. 413
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elke regel meer 10 cts.

En Rome zwijgt.....

Onder allerlei vormen komt steeds weer de vraag naar voren, waarom de Paus in het Italo--Abessijns conflict steeds „gezwegen" heeft en maar steeds blijft zwijgen.

Enkele weken geleden hebben we reeds er op gewezen hoe ook in een plaatselijk fel-anticlericaal blad, aan den Paus een bitter verwijt gemaakt werd, voortspruitend uit een zeker leedvermaak, dat het hoogste morele gezag in deze wereld, zelfs het katholieke Italië — alsof het fascisme als een katholiek systeem zou kunnen gelden! — zijn beginselen in de practijk niet kan doen doordringen.

Ook in sommige katholieke kringen schijnt men „ontevreden" over den Paus te zijn. Men weet daar, dat de H. Vader herhaalde malen en met onmiskenbare duidelijkheid de beginselen der Katholieke moraal heeft uiteengezet, maar men zou meer willen. N.l. dat de Paus, alsof dat mogelijk ware, met Zijn onfeilbaar gezag, zou verklaren, dat het onrecht aan de zijde van Italië is. Want zou de Paus zich anders uitlaten, dan zou bij de hier en daar heersende geestesgesteldheid de ontevredenheid in verontwaardiging overslaan.

En toch, hoe volkomen onjuist is deze geesteshouding. De Paus heeft onze Katholieke beginselen scherp uiteengezet, zó, dat ieder onmiddellijk de conclusies kan trekken.

* * *

In verschillende katholieke bladen o.a. de „Maasbode", Hooger Leven" en „Osservatore Romano" zijn de citaten gepubliceerd, welke de Paus als leeraar der volken, bij verschillende gelegenheden dit jaar gesproken heeft.

Het kan zijn nut hebben, nu ook hier aanvallen op den H. Vader gericht worden, nogmaals en zo zuiver mogelijk weer te geven, wat de Paus gezegd heeft. We zullen ons daarbij van elk commentaar onthouden, slechts de woorden van den H. Vader aanhalend.

De 5de December 1934 had het bekende grensincident van Oeal-Oeal plaats. Op de vooravond voor Kerstmis, de 24ste December zeide de H. Vader in Zijn toespraak tot de kardinalen:

> Bij al deze kwaden komt nog dat vage, maar wijdverspreide gerucht van oorlog, of ten minste van oorlogsvoorbereidingen. Weer wordt het gezegde: „indien gij vrede wilt, bereidt u ten oorlog", een beginsel der staten, alsof we in al deze bewapeningen niets moesten zien als voorzorgsmaatregelen, als waarborgen van de vrede.
>
> Wij zouden het willen geloven; wij zouden wensen het te kunnen geloven en in staat te zijn te hopen, dat het zo is, wijl het verschrikkelijk zou zijn, als zou blijken, dat de werkelijkheid juist het tegendeel was. Indien de vrede werkelijk begeerd wordt, mogen Wij zeggen, dat ook Wij de vrede afsmeken. Wij zegenen de vrede; Wij wensen de vrede, Wij bidden voor de vrede.
>
> Maar als helaas, in een bijna onmogelijke veronderstelling, door een nieuw verschijnsel van zelf- of broedermoorderlijke krankzinnigheid, er inderdaad personen zouden bestaan, die aan de oorlog boven de vrede de voorkeur geven, dan hebben Wij in dat geval een ander gebed, dat Wij ons verplicht zouden voelen te bidden; Wij zouden God moeten smeken: „Verstrooi, Heer, de naties, welke de oorlog willen."

In Februari werd in de Italiaanse pers bekend gemaakt, dat onmiddellijk na het incident van Oeal-Oeal troepen naar de Italiaanse koloniën gezonden waren. Men begon internationale verwikkelingen te duchten, het oorlogsgerucht werd sterker.

Dan spreekt weer de H. Vader, de 1ste April, in het op die dag gehouden consistorie:

> De oorlogsgeruchten, welke overal lopen, zijn de oorzaak van de diepste opwinding voor allen, en wekken in alle harten de ernstigste bezorgdheid. Dat de naties weder de wapenen tegen elkaar zouden opnemen; dat weder broederbloed zou vergoten worden; dat vernietiging en ruïne te land, te water en in de lucht zouden verbreid worden, zou zo'n afschuwelijke misdaad zijn, zo'n krankzinnige gebeurtenis, dat Wij ze als absoluut onmogelijk beschouwen.
>
> Wij kunnen ons inderdaad niet denken, dat zij, wie voorspoed en welvaart der natie ter harte gaan, kunnen wensen, dat zij niet alleen hun eigen natie, maar bovendien **een groot deel der mensheid, naar** de slachtbank, de ondergang en de uitroeiing zouden drijven.
>
> Maar indien iemand het toch zou wagen deze misdaad te bedrijven, dan kunnen Wij niet anders doen dan God met de bitterheid des harten bidden: Verstrooi, Heer, de naties, welke de oorlog willen.
>
> Zo verkondigen Wij de morele onmogelijkheid van de oorlog; maar ook de fysieke en materiëele onmogelijkheden er van schijnen, in de huidige ernstige omstandigheden, Ons en vele anderen overduidelijk.

De 28ste Juli bij de voorlezing van het decreet in zake den Eerbiedwaardigen Justinus de Jacobis, eens Apostolisch delegaat in Abessynië, sprak de H. Vader voor de eerste maal in dit verband de woorden Italië en Abessynië uit. Over de oorlogsgeruchten zeide Hij enkele, doch veelbetekenende woorden:

> Wij hopen, hopen nog steeds en zullen blijven hopen in de Vrede van Christus in het Rijk van Christus. Wij hebben het volle vertrouwen, dat er niets zal gebeuren, wat niet in overeenstemming is met de waarheid, de rechtvaardigheid en de liefde.

Nauwelijks een maand later, de 27ste Augustus, ontving de H. Vader het internationaal congres der Katholieke verpleegsters in plechtige audiëntie. Bij die gelegenheid gaf de Paus een zeer scherpe uiteenzetting van de grote beginselen der moraal:

> **Wij smeken God, dat Hij de oorlog** van ons afwende. Alleen de gedachte aan de oorlog reeds doet ons sidderen. En toch, buiten Italië, wordt er gesproken over een veroveringsoorlog, over een aanvalsoorlog. Wij voelen het zwaar Onze gedachte op een veronderstelling vast te stellen, zozeer verontrust zij ons.
>
> Een zuivere veroveringsoorlog zou evident een onrechtvaardige oorlog zijn. Hij zou derhalve ondenkbaar moeten zijn, een dwaze en verschrikkelijke zaak, waarvoor geen uitdrukking te vinden is. Wij kunnen niet aan een onrechtvaardige oorlog denken. Wij kunnen zelfs de mogelijkheid er van niet overwegen. Welbewust verwerpen wij deze gedachte. Wij kunnen er niet in geloven en willen er niet in **geloven.**
>
> In Italië, van de andere kant, wordt over een rechtvaardige en te rechtvaardigen oorlog gesproken; een oorlog welke een verdedigingsoorlog zou zijn om de grenzen van Italië's koloniën tegen voortdurende en steeds dreigende gevaren te beschermen. De Italianen spreken van een oorlog, welke noodzakelijk is geworden door de expansie van een elke dag toenemende bevolking; van een oorlog, welke ondernomen wordt voor de verdediging en de materieële behoeften van het **vaderland.**
>
> **Eén ding schijnt ons duidelijk:** dat de behoefte aan expansie een feit is, een feit, waarmede rekening moet worden gehouden; dat de zelfverdediging een recht is, dat zijn grenzen en zijn beperkingen heeft, welke geëerbiedigd moeten worden, wil de verdediging zonder schuld zijn.
>
> Als deze behoefte aan expansie inderdaad bestaat; indien er een behoefte is om de verdediging der grenzen te verzekeren, kunnen Wij terzelfdertijd slechts hopen, dat er een oplossing van al deze moeilijkheden gevonden zal worden door middelen, welke geen oorlog nodig maken. Wij weten niet, welke deze zijn, maar zij moeten gevonden kunnen worden.
>
> In elk geval smeken wij God de activiteit en de pogingen te steunen van de helder-ziende mannen, die begrijpen, wat voor het ware geluk der volken en voor de sociale rechtvaardigheid nodig is: mannen, die hun uiterste krachten voor de vrede inspannen, niet door bedreigingen te uiten, welke, wijl zij de geest verbitteren, de huidige toestand slechts moeilijker en dreigender maken; mannen, die voor de vrede en de bevrediging werken met de werkelijk ernstige bedoeling om de oorlog uit te bannen. Wij smeken God, dat Hij hun pogingen zegene.

Deze Pauselijke toespraak werd sterk verkort door de italiaanse en ook door **vele buitenlandse bladen weergegeven.** De alinea, beginnende met de woorden: „één ding schijnt ons duidelijk..." is noch in de tekst noch naar de inhoud ooit in Italië gepubliceerd. Om alle misvattingen uit de verminkte tekst te voorkomen publiceerde daarom de „Osservatore" een officieuse nota, waaraan we het volgende ontlenen:

„'s Pausen woord is duidelijk. De expansie-behoefte is geen recht in zich; zij is een feit, waarmede rekening moet worden gehouden, maar dat niet met het recht te vereenzelvigen valt. De verdediging daarentegen is een recht. Zij geeft, zij verleent rechtstreeks het recht. Dit is zeker, maar de uitoefening van dit recht is niet zonder schuld, als niet zekere grenzen en zekere matigingen in acht worden genomen. Dit betekent, dat de expansie-behoefte op zich niet kan rechtvaardigen het nastreven, de krachtsinspanning om te verkrijgen, wat men nodig acht, zelfs in strijd met het eventueel recht van een ander. Daarentegen is het verdedigen op zich zelf te rechtvaardigen en stemt zij met het recht overeen, maar op voorwaarde, dat er geen exces in de verdediging zij, wat overigens door alle wetboeken ter wereld veroordeeld wordt."

De 7de September zinspeelde de H. Vader, bij een audiëntie der oudstrijders, nogmaals op het conflict:

> Als Plaatsbekleder van Jesus Christus bidden Wij voor de vrede. Dat is Onze bijzondere plicht, en als Wij daarin faalden zouden Wij geen ware Paus zijn. We hopen, dat, tezamen met het behoud van **de vrede, de verwachtingen,** verzoeken en behoeften van een groot en goed volk — Ons volk — erkend en voldaan mogen worden, maar altijd met rechtvaardigheid en vrede. Met rechtvaardigheid, wijl er zonder rechtvaardigheid zonde is, en zonde ellende over de volken brengt. Met vrede, wijl vrede alleen de oorlogsrampen kan afwenden, welke alle volken tot droefheid zijn. Vrede is de noodzakelijke voorwaarde voor alle welvaart. De grondslag van alle goed in deze wereld komt van vrede en orde. Wij bidden altijd voor de **vrede.**

Enkele weken later, de 26ste September, richtte de H. Vader via de radio het woord tot het Amerikaanse Nationale Eucharistische Congres te Cleveland; wederom sprak de Paus over de vrede:

> Wij verafschuwen de materiële en morele rampen van de oorlog en zijn verschrikkelijke nasleep van tranen en rouw. Wij smeken de door allen zo vurig gewenste vrede af. Vrede voor hen, die in Onze nabijheid leven, voor hen, die ver af zijn. Wij smeken voorts af een minder ondraaglijke levenlast voor een wereld, welke tot uitputting gedreven wordt door de verwoestingen van een grote crisis.

Ten slotte kunnen we melding maken van een telegram, dat de H. Vader in een radio-toespraak tot de deelnemers van het Eucharistisch Congres te Lima de hoop heeft uitgesproken, dat de vrede, welke in Afrika en Europa hetzij reeds verstoord of in gevaar is, niet nog meer in gevaar moge komen. De H. Vader vroeg allen voor de vrede te bidden, welke op de rechtvaardigheid gegrondvest moet zijn en nooit van waarheid en liefde mag gescheiden worden.

Hoog het ambacht!

Op het in Nederland gehouden R. K. Congres voor jeugdwerkloosheid kwam zeer veel interessants naar voren, dat bij ernstige behartiging zijn vrucht kan dragen.

Wat ons bijzonder opviel was de nadruk, waarmede gewezen werd op een tekort aan geschoolde werkkrachten in Nederland, met name door den referendaris van het departement voor Sociale Zaken, den heer v. Lier.

Deze leemte moet noodzakelijk aangevuld worden, niet alleen uit louter-economische maar ook om hogere motieven.

Wanneer dit waar is voor Nederland, geldt dit nog meer voor Curaçao, waar het ambachtsonderwijs nog in het beginstadium verkeert.

Grondige ambachtskennis geft lust in 't werken en door en door gezonde levensvreugde, ook moreel van nauwelijks te overschatten waarde.

Dit bleek zo duidelijk, toen de heer Smeets, directeur van de tuchtschool te Nijmegen moest verklaren: Een jongen, die op een ambachtsschool is geweest, is een witte raaf in een tuchtschool.

Daarom hoog het ambacht! Hoog het ambachtsonderwijs.

Het geld, daaraan besteed, is wèl besteed.

Ook in een tijd van onvermijdelijke bezuiniging.

Gelukkig dat ons huidig Bestuur dit begrijpt.

Ons ambachtsonderwijs zal dan ook het komende jaar weer een belangrijke uitbreiding ondergaan.

Kraantje lek.

Een ieder, die op Curaçao is aangesloten bij de Waterleiding, weet, hoe men door „kraantje lek" aan een grote hoeveelheid water kan komen, wat door de meter niet wordt gerigistreerd en waarvoor men dus niet behoeft te betalen.

Indertijd is deze zaak ook in de Koloniale Raad al eens besproken.

Bij een verzoek om vermindering van het zeker zeer hoge watertarief, werd hierop door het Bestuur niet ingegaan en als een motief, als we het ons nog goed herinneren, werd gewezen op het clandestiene watergebruik, wat veelvuldig plaats had.

We hebben nog de juiste tekst trachten op te sporen, maar zijn daar niet in geslaagd.

Ons is echter de indruk bijgebleven, dat het gouvernement tegen dit clandestiene waterverbruik machteloos stond en... daarom wat meer laat betalen.

„Kraantje lek" zou dan door deze houding van het Gouvernement de schijn krijgen van gesanctioneerd te worden.

Ook op Aruba werd van Curaçao uit dit clandestiene watergebruik ingevoerd.

Maar thans tracht het Gouvernement aldaar dit clandestiene watergebruik tegen te gaan.

Eerst was er bepaald, dat het publiek slechts 2 maal per dag, 2 uren 's avonds en 2 uren 's morgens water ter beschikking zou hebben.

Later, aldus volgens El Despertador veranderde men van idee en met ingang van 30 November is daar bepaald, dat het water slechts verkrijgbaar is van 's morgens 6 tot 's avonds 6.

Volgens een schrijven van El Despertador is dit plan met grote verontwaardiging ontvangen. Een der grootste afnemers (f 140 per maand) heeft reeds zijn aansluiting opgezegd.

El Despertador is er in zijn laatste blad nog niet over uitgesproken en beloofde op dit onderwerp een volgende keer terug te komen.

We zien het met belangstelling tegemoet.

Menigeen die voor een hindernis komt te staan weet niet of hij te lui of te laf is om ze te nemen.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Een der belangrijkste mededelingen omtrent de oorlog in Abessynië is wel de vervanging van Generaal de Bono door Maarschalk Badoglio.

Enkele weken geleden schreven wij, dat het zenden van dezen Maarschalk als inspecteur een motie van wantrouwen inhield tegen de oorlogvoering van de Bono: ook werd toen reeds melding gemaakt van onenigheid tussen dezen bevelhebber en Mussolini en de eindconclusie is, dat de Bono naar Italië is teruggestuurd, met de nodige bevorderingen en pluimen. We kennen deze methodes.

Of het nu in Abessynië sneller zal gaan?

Volgens de berichten zijn thans de Italianen nog enkele K.M. van Goharai verwijderd en is ook Sasabaneh nog niet ingenomen. De vorige week echter is in Italië de inname van beide plaatsen reeds gevierd.

De oorlogsberichtgeving van de Italianen, het is ons reeds meerdere keren opgevallen, is meer tendentieus als waar.

De Negus schijnt intussen naar het front te zijn vertrokken.

Van belang zijn verder de berichten omtrent opstanden in Egypte. De nationalistische partij schijnt daar zeer bevreesd te zijn voor te grote Engelse invloed. Voor de diepere grond kunnen wij onze lezers verwijzen naar het artikel over „De Nijl" in ons bijblad. Op het ogenblik schijnt de orde wel hersteld, maar daarmede zijn de gemoederen nog niet tot bedaren gebracht.

Opmerkelijk stil zijn de dagen geweest na het in werking treden der sancties. Italië had gezegd, eerst te zullen afwachten, alvorens met tegenmaatregelen te komen. Tot nog toe hebben de berichten nog niets daarover medegedeeld.

Alleen Hongarije, Oostenrijk en Albanië doen niet mee aan de sancties, terwijl van Venezuela, Nicaragua, Peru en Canada nog geen antwoord is binnengekomen.

Vanzelfsprekend doen de niet aangesloten landen van de Volkerenbond ook niet mee, maar schijnen alle van de situatie te profiteren.

Het goederenvervoer van Duitsland naar Italië is de laatste weken met 50% gestegen, vooral aan kolentransport en ook staal, ofschoon dit tegen het voorschrift van Versailles is, schijnt er bij te zijn.

Japan profiteert weer van deze troebele tijden, om in China vastere hand te krijgen: de onafhankelijkheid van Noord China (onder Japans toezicht) zal binnenkort het gevolg daar van zijn.

Engeland heeft zelfs al medegedeeld wel attent te zijn, maar dat hij in Oost-Azië geen stappen kan doen.

Daar kan nu Japan grote stukken land binnenslikken, maar o wee als Italië zulks wil doen.

Er zit dus nog altijd „something rotten" in de Volkenbondsinstelling.

Recht voor allen is er dus lang nog niet in het moderne Staatbestel en wie idealen heeft ga niet te gast bij het volkenrecht; nog steeds dienen als in de voorbije tijd de grote staten puur hun eigenbelang. Zij zijn nu zo begerig het heilig recht te handhaven, nu dit parallel loopt met hun wensen. Het Volkenbondhandvest geeft een welkome gelegenheid de kleine naties in het gareel hunner nationale aspiraties te spannen. Speciaal Engeland is van oudsher daarin een meester: dit land is een groot kenner van de volkeren-psychologie en dit wereldrijk, dat zijn koloniën... op zo vreedzame wijze verkregen heeft, is het eerste om alarm te slaan, zo ras een andere staat zijn rijk gaat uitbreiden. Al of niet tot uiting gebracht: de grote staten hebben tot devies: „recht of onrecht, mijn vaderland" en Machiavelli is de alom vereerde patroonheilige der diplomatie.

Voor meerdere bewijzen hieromtrent, vooral in zake de Abessijnse kwestie, kunnen we onze lezers nog weer eens verwijzen naar het artikel „De Nijl" in ons bijblad.

Of Engeland dus werkelijk in zijn optreden, de ideale roeping vervult van „Bewaker van het recht" is nog niet zo heel zeker dus.

En we achten het zeker van belang, hier onze lezers eens in kennis te stellen met wat de „Limburger Koerier" schreef daaromtrent.

Italië wordt bewoond door een jong, nog steeds groeiend volk. Dat volk kent nog niet — althans niet in ruime mate — de kinderbeperking, waaraan andere volken in Europa dreigen ten onder te gaan. Voor deze mensenkinderen moet er plaats zijn onder de zon. De wereld is rijk genoeg met aardse goederen om nog meer mensen te voeden. Wie aan jonge mensen geen plaats gunt, moet kinderbeperking als uitkomst aanbevelen. Dat kunnen wij katholieken, niet doen.

Italië is arm aan grondstoffen. Het moet daarin kunnen worden voorzien. Bovendien zal het weldra een deel van zijn overbevolking moeten kunnen uitvoeren naar een gebied, waar het kan werken zonder voor de natie verloren te gaan. De aanspraak van Mussolini op meer ruimte onder Gods lieve zon lijkt ons dan ook rechtmatig.

Hoe kan in deze dringende behoefte worden voorzien?

Artikel 19 van het Volkenbondsverdrag opent daartoe een weg. Wanneer de wereld door zijn vooruitziende staatslieden werd geregeerd zou er wel een oplossing zijn gevonden zonder oorlog. De mogendheden konden wel eens bij elkaar gaan zitten om de kaart van de wereld te bestuderen. En het bevolkingsvraagstuk. Zij zouden dan zien, dat er volken zijn met steeds toenemende levenskracht en andere volken, die door gebrek aan levensmoed, in aantal zielen sterk achteruitgaan. Zij zouden ook zien, dat er onder die jonge volken arme stumpers

zijn en dat minder vruchtbare volken baden in een weelde, welke vroeger meestal door middel van oorlogsgeweld op de andere is veroverd.

Een nieuwe redelijke verdeling der aardse goederen, waarbij meer met het recht en minder met de macht werd gerekend, zou van zulk een onderzoek het gevolg hebben kunnen zijn. Italië zou dan zijn plaats onder de zon ook zonder oorlog heben verkregen. Maar dat is niet gebeurd.

Het is wel begrijpelijk, dat het niet is gebeurd.

Uit de Raad der Volken heeft men wel bewust het zedelijk gezag van den Paus geweerd.

Het grootste deel der wereld leeft nog onder de opvatting, dat de christelijke levenswetten wel voor de individuën, maar niet voor de volken gelden. Het begrip der sociale rechtvaardigheid en der sociale rechtszekerheid is nog niet doorgedrongen op het terrein, waar de verhoudingen onder de volken worden geregeld. Naastenliefde geldt van individu tot individu, van mens tot mens, niet — ten nog onrechte nog niet — van volk tot volk.

Op de raadselachtige diepte van deze tegenstellingen heeft de hoogleraar in het staats-en volken recht prof. M. Struycken z.g. gewezen in een betoog, waarvan de waarheid opnieuw wordt bewezen. 1)

De staatslieden hebben van hun volken geen opdracht gekregen om de naastenliefde onder de volken te beoefenen of te bevorderen. Zij zorgen allereerst, altijd en overal voor het eigen nationaal belang, zoals zij dit zien. Bij de verhouding onder de volken heerst het egoïsme. Vrijwillige afstand van eigen bezit terwille van anderen komt in de internationale staatkunde niet voor. Daar ligt de bron van vele oorlogen. In het besef, dat men als jong, groeiend volk geen recht kan krijgen zonder macht en geweld. In het feit, dat de „zalige bezitters" onder de volken hun bezit, dat meestal ten dele ook op vroeger verworven voorrechten berust, niet afstaan, zolang zij de macht menen te hebben, het te kunnen behouden.

Zo staat, uit een theoretisch oogpunt, het vraagstuk, waarvoor Mussolini door geweld een oplossing tracht te forceren.

Om te beoordelen of deze oorlog onrechtmatig is, zou men met zekerheid moeten weten, dat nog niet alle middelen waren uitgeput om langs de weg van overleg meer ruimte onder de zon voor de Italianen te krijgen. Men zou dan moeten vóór zich zien, heel concreet, wat de mogendheden bereid waren voor Italië te doen op het stuk van kolonisatie en van grondstoffen voorziening, waarover de Engelse staatslieden wel eens hebben gesproken. Zolang deze feitelijke gegevens ontbreken is het o.i. voorbarig een moreel vonnis uit te spreken over een volk, dat misschien ten einde raad, naar de wapenen greep.

1) Prof. mr. A. A. H. Struycken: „Het Bestuur der Buitenlandsche Betrekkingen", Arnhem, S. Gouda Quint, 1918:

Volksgemeenschap en volkengemeenschap, in die tegenstelling zo raadselachtig diep, die geen mensheidsgedachte, hoe schoon ook uitgedrukt, hoe goed ook bedoeld, mag doen voorbijzien, ligt het antwoord besloten op de vraag, waarom het bestuur der buitenlandse betrekkingen alom een zo geheel ander karakter droeg dan de zorg voor de binnenlandse staatshuishouding, in democratische ontwikkeling bij de laatste zover ten achter bleef".

Bij de volksgemeenschap, aldus nog mr. Struycken, is er innige rechtsgemeenschap en een bewustzijn der saamhoorigheid, dat het ook hier aanwezige egoïsme binnen de grenzen houdt; bij de volkengemeenschap daarentegen, „zo ze gemeenschap mag heten", constateert de katholieke hoogleraar, „vóór alles belangen-gemeenschap van egoïstisch denkende, begerende, handelende mensengroepen."

Twee requesten over de Winkelsluiting

De Koloniale Raad van Dinsdag had onder de ingekomen stukken twee requesten over de Winkelsluiting.

Een request was van de S.C.E.O.M., waarin gewezen werd op de noodzakelijkheid van de voorgestelde verordening en vragen omtrent de arbeidsduur, dat deze voor winkelbedienden niet meer mag zijn dan 48 uur, met vrije Zondag en wettelijk erkende feestdagen. Terwijl voor voor kantoorbedienden, onder welke categorie van werknemers een enquete is gehouden, volgens de ondertekenaars een veertigurige werkweek voldoende zou zijn.

In verband met het touristenverkeer begrijpt men, dat overwerk soms nodig is, doch men wijst er op, dat de bedienden voor dit werk extra vergoed moeten worden, mede ten gevolge van het feit, dat de patroon, indien er een touristenschip binnen is toch ook extra inkomsten geniet. Voorts acht men werkelijk het opnemen van een bepaling tot vaststelling van een schafttijd van 2 uur en een bepaling, dat de 8 urige werkdag niet mag aanvangen vóór 7 uur a.m. en 6 uur p.m. niet overschreden mag worden.

Dat de salarissen vanwege de eventueel te verminderen arbeidsduur niet mogen verlaagd worden en verder een wettelijk geregelde verloftijd van 2 weken per jaar en volledige uitkering in geval van ziekte — welke geen verband houdt met onzedelijkheid — totdat de ziekte wet in werking treden zal.

Vervolgens werd er een stuk voorgelezen over hetzelfde onderwerp,dat bij de Raad werd ingediend en ondertekend is door een zestigtal winkeliers.

In dit schrijven wordt gezegd, dat de ondergetekenden in het algemeen accoord kunnen gaan met de sociale strekking van de door den Gouverneur voorgestelde maatregel tot beperking van winkelpersoneel.

Men apprecieert het voorts, dat de Gouverneur in de ontwerpverordening getoond heeft het goede inzicht te hebben om in verband met de beperking van de arbeidsduur voor het personeel, ook het voorstel te doen wijziging van de vigerende bepalingen op winkelsluiting.

De ondergetekenden echter, zo gaat het schrijven voort, hebben door de verslagen in de plaatselijke bladen met leedwezen geleerd, dat de Kamer van Koophandel adviseert tegen het leggen van verband tussen de beperking van de arbeidsduur door personeel en het aantal uren waarop de winkels geopend mogen blijven, en zelfs uitdrukkelijk tegen de voorgestelde wijziging van de Winkelsluitingsverordening 1932 adviseert.

Met bevreemding hebben zij kennis genomen van de argumenten in de Kamer van Koophandel.

Men schrijft verder, dat wanneer de arbeidsduur geregeld wordt zonder algemene beperking der winkeluren, aan de zaken die afhankelijk zijn van de aanwezigheid van personeel om geopend te kunnen zijn, toch een vroeger sluitingsuur zou worden opgedrongen, en daarmede een wettig gesanctionneerd overwicht van de concurrentie der zaken, die door geringe omvang ofwel door het werken in familie-verband, niet zijn aangewezen op personeelsorganisatie om te kunnen functionneren wordt verleend.

Nadat men het een en ander over het ploegenstelsel heeft gezegd, daarbij betogende, dat dit onherroepelijk tot salarisvermindering moet leiden, gaat men voort en tracht het argument van de Kamer van Koophandel te weerleggen, dat de winkels 's avonds open moeten blijven om te voldoen aan de behoeften van opvarenden en passagiers van schepen, die hier 's avonds de haven komen binnenvallen.

Uit een overgelegde staat van de Inspectie der Belastingen blijkt, dat gedurende het tijdvak Januari tot November 1935 van het grote aantal schepen, dat onze haven bezocht heeft, er slechts 19 waren waarvan de opvarenden geen, of slechts in de avonduren na zes, of in de Zondagmiddaguren na 12, koopgelegenheid hadden, van welke 19 schepen er slechts heel enkele van enig belang voor de handel waren, hetgeen, volgens de schrijvers, duidelijk de afwezigheid van een voortdurende noodzaak tot het verschaffen van koopgelegenheid gedurende de Zondagmiddag-uren en de late avonduren aantoont.

Tenslotte dringt men er bij de Raad op aan in de geest van het ontwerp van den Gouverneur te handelen en tegen het advies van de Kamer van Koophandel in. Terwijl men tot oplossing van de aangegeven bezwaren voorstelt, dat de vigerende winkelsluitingsverordening in haar geheel gehandhaafd blijve, met de volgende wijzigingen:

„als algemeen openingsuur te stellen 8 uur v.m."

„de sluitingsuren te vervroegen met 1½ uur."

Tot zover deze requesten.

Op het tweede request vooral willen we hier de aandacht vestigen, dat uitgaat van 60 kooplieden, die feitelijk vertegenwoordigd worden door de Kamer van Koophandel, maar lijnrecht ingaan tegen deze Kamer.

Dit request is dan ook voor de Kamer van Koophandel eenvoudig vernietigend.

Dit lichaam had toch al de laatste tijd in zake het touristenverkeer veel, zeer veel van zijn prestige ingeboet, maar door dit degelijk geargumenteerd request, vrezen we dat het lichaam zijn gehele crediet verloren heeft.

Een motie van wantrouwen kon moeilijk scherper gesteld zijn.

BUITENLAND.

ROOSEVELT OVER GODSDIENSTVRIJHEID.

Dubbelzinnige houding.

Tijdens zijn jongste reis naar San Diego heeft president Roosevelt op slechts enkele kilometers van de Mexicaanse grens zich opnieuw met alle beslistheid uitgesproken voor de godsdienstvrijheid en verklaard, dat de burgers der Verenigde Staten nooit onverschillig kunnen blijven tegenover de opheffing der godsdienstvrijheid, zelfs indien dit in het buitenland geschiedt.

De president, die alleerst uitdrukking gaf aan zijn wil, om de Verenigde Staten buiten elke oorlog te houden, verklaarde, naar Kipa meldt, in zijn rede o.a.:

In de Verenigde Staten beschouwen we het als een grondbeginsel, dat iedereen zich verheugt in het recht op vrije uitoefening van zijn godsdienst, overeenkomstig de voorschriften van zijn geweten. Onze vlag is anderhalve eeuw lang het symbool geweest van het principe der vrijheid en gelijkheid voor de wet. Deze opvatting is diep in ons volkskarakter verankerd. Weliswaar voeren andere naties gewetensregelen in, welke hiermede in strijd zijn, doch wij kunnen daartegenover in ons innerlijk, individueel geweten nooit onverschillig staan."

Vermoedelijk naar aanleiding hiervan stuurden de Knights of Columbus aan den President verschillende klachten tegen de Regering in Mexico wegens hare anti-godsdienstige onverdraagzaamheid. In een brief aan Martin Carmody, hoofd van de „Knights of Columbus" verklaarde de President, dat, godsdienstige kwesties internationale zaken zijn, en dat iedere bemoeiing van de Ver. Staten, de vreedzame relaties met Mexico in gevaar kunnen brengen.

De deviezenprocessen in Duitsland.

In de pas verschenen derde aflevering van het Tijdschrift voor Strafrecht (deel XLV) wijdt een deskundige in strafaangelegenheden, nl. professor mr. B. M. Taverne, raadsheer in de Hoge Raad der Nederlanden, voorzitter van de raad voor de Scheepvaart en van de Marineraad, oud-hoogleraar in het Strafrecht en hoofdredacteur van de Nederlandse Jurisprudentie, iemand, die dus wel geacht mag worden iets te weten van recht — een bespreking aan een boek van Ulrich Stock, getiteld „Zur Strafprozesserneuerung".

Prof. Taverne's recensies zijn altijd de moeite van het lezen meer dan waard en hij neemt nooit een blad voor zijn mond. Sober verklaart hij bij lezing van Herman Kautorowicz boek „Tat en Schuld", geroerd te zijn geweest over de uit zijn vaderland verbannen geleerde en vraagt: Zal men in Duitsland voor deze grootheid van ziel nog enige bewondering kunnen hebben?"

Doch van belang is professor Taverne's uiting over de deviezenprocessen in Duitsland. Na Stock's bovengenoemd boek ontleed te hebben, verklaart prof. Taverne, dat hij „lang niet gerust is over het op de voorgrond plaatsen van de gemeenschapsgedachte in Duitsland.

...... het op de voorgrond stellen van de gemeenschapsgedachte heeft, juist wanneer het betreft delicten, waardoor de gemeenschap wordt benadeeld, blijkens de door den Duitsen rechter gevelde vonnissen, alle gevoel voor verhoudingen op de vlucht geslagen. In geen enkel opzicht wil ik de overtreding van de wetten op het gebied der deviezensmokkelarij verdedigen of goedpraten, maar de houding van den Duitsen rechter daartegenover gelijkt wel op die van den jager, die maar één devies kent: elke stroper aan de galg.

Een algemeen menselijk rechtvaardigheidsgevoel komt tegen die strenge vonnissen in opstand. Est modus in rebus"... (bldz. 264.)

Men bedenke wel: over de vraag of de deviezenverordeningen zelf rechtvaardig zijn, laat prof. Taverne zich niet uit. Hij plaatst zich op het standpunt, dat die wetten onderhouden moeten worden. Maar dan nog komt zijn gevoel in opstand tegen de Duitse rechtspleging in deze materie. De rechters hebben ginds de juiste maatstaf verloren.

Vernietigender vonnis is in de mond van een magistraat welhaast niet denkbaar.

De V. B.-sancties en de H. Stoel.

Van de zijde van de H. Stoel zijn alle voorzorgsmaatregelen getroffen opdat de economische sancties tegen Italië, de talrijke colleges voor priesterstudenten van verschillende nationaliteiten te Rome geen schade zullen berokkenen, vooral wat betreft de ontvangst van de nodige gelden en credieten.

De verschillende kwesties, welke hiermede samenhangen, werden door enige gedelegeerden te Genève naar voren gebracht, waarop de president van de coördinatie-commissie, Vasconcellos, zich verplichtte de bepalingen van paragraaf IV, welke geldovermakingen en credieten aan personen, die in Italië wonen, verbiedt, niet toepasselijk te doen verklaren op religieuze colleges.

Het Vaticaan heeft derhalve de bisschoppen kunnen aansporen, hun studenten, zoals tot nog toe geschiedde, naar Rome te zenden, daar zij geen financiële moeilijkheden te vrezen hebben, terwijl tegelijkertijd de verzekering werd gegeven, dat de H. Stoel bijzondere steun aan deze colleges zal schenken.

DE KERKSTRIJD IN DUITSLAND.

Tegen de voortdurende schendingen van het Concordaat.

Naar aanleiding van het bezoek van den Apostolischen Nuntius in Berlijn, Z.H. Exc. mgr. Orsenigo, bij den Duitsen minister van kerkelijke zaken, Kerrl, verneemt de K.W.P., dat de vertegenwoordiger van het Vaticaan ernstig zijn beklag heeft ingediend over verschillende, de laatste tijd voorkomende overtredingen van het Concordaat.

Daarbij is ook de plotselinge bruuske arrestatie van den bisschop van Meiszen mgr. Peter Legge ter sprake gekomen, die tengevolge van de herhaaldelijke politie-verhoren in het ziekenhuis van Moabit moest opgenomen worden.

Het is nl. niet juist, hetgeen van Duitse zijde herhaaldelijk werd beweerd, dat bij een vroeger deviezen-proces als getuigen gehoorde geestelijken van zijn diocees uitingen zouden gedaan hebben, welke in hoge mate belastend waren voor den Bisschop. Tot dusver zijn noch de Apostolische Nuntius noch het Duitse Episcopaat daarvan in kennis gesteld, welke euveldaden den Bisschop ten laste gelegd worden.

Ten slotte moet de Nuntius er nogmaals op gewezen hebben, dat de Kerk het onvervreemdbaar recht bezit de Kerkelijke vlag op religieuse gebouwen te hijsen, ondanks de omstandigheden, dat het rijk tegen een desbetreffende verordening van den aartsbisschop van Keulen hiertegen protest heeft aangetekend. Zoals bekend heeft de Kerk toegestaan, dat op gebouwen, die niet direct voor de eredienst bestemd zijn zoals patronaten, pastoriën, bij feestelijke gelegenheden naast de Kerkelijke vlag de Rijksvlag zal gehesen worden, hoewel ook deze maatregel in strijd is met de desbetreffende gebruiken in andere landen van Europa.

Ook omtrent de nieuwe huwelijkswetgeving en andere voorschriften omtrent huwelijksbeletselen enz. heeft het Vaticaan met verwijzing naar het Concordaat protesten ingediend.

Het blijkt, dat na het onderhoud van mgr. Orsenigo met betrekking tot de protesten van de Heilige Stoel enige modaliteiten ten gunste van een betere samenwerking werden toegezegd.

In de principiële kwesties bleek ten slotte geen accoord mogelijk.

Aangezien de overtredingen van het Concordaat de laatste tijd herhaaldelijk toenemen, worden in Duitsland nieuwe richtlijnen, zowel van de zijde van het Episcopaat als van het Vaticaan verwacht. Tot dat doel wil men eerst het rapport van den Nuntius omtrent zijn Berlijnse besprekingen afwachten.

Het Suez-kanaal maakt goede zaken.

Het zeer drukke verkeer van Italiaanse oorlogsschepen door het kanaal van Suez in beide richtingen betekent voor de betreffende maatschappij een geweldige vermeerdering van inkomsten.

Volgens berichten uit vertrouwbare bron moet vanaf 1 Februari tot 1 October jl., dus over acht maanden, door de Italiaanse regering aan de kanaalmaatschappij reeds een bedrag van 750.000 pond sterling zijn betaald voor de doortocht van deze oorlogstransporten.

Voor een schip van normale afmetingen ontvangt de maatschappij tussen 2000 en 3000 pond, voor een boot als de Saturnia, waarmede meer dan vierduizend manschappen vervoerd kunnen worden, stijgt genoemd bedrag tot boven de 9000 pond. De kosten per man bedragen 7½ shillingen, voor de goederen 15 shilling per ton. Tot nu toe hebben de Italianen gemiddeld per maand honderd en twintig troepenverschepingen gehad, die via het kanaal hun bestemming moesten bereiken.

Men kan er gerust op rekenen, dat de aandelen der maatschappij, alsmede het eerstvolgend dividend, een grote stijging zullen te zien geven.

Christus was groot, maar....

We citeren uit een rede van Willy Becker, onlangs te Frankfurt gehouden, om ouders er toch toe te bewegen hun kinderen aan de Hitler-Jeugd af te staan.

„Wanneer men in volgende eeuwen een juister blik op de ontwikkeling der dingen zal hebben dan nu mogelijk is, zal het heten: Christus was groot, maar Adolf Hitler was nog groter!"

Roosevelt en de geestelijkheid.

Van werkelijke moderne ruimheid van geest heeft president Roosevelt blijk gegeven, die aan geestelijken van verschillende gezindten in verschillende staten een schrijven gericht heeft, waarin hij hun raad en hulp vraagt, in het bijzonder met betrekking tot het sociale program der regering. „Wegens de ernstige verantwoordelijkheden van mijn ambt", schreef de president, „wend ik mij tot representatieve geestelijken om raad en advies, beseffend dat geen groep meer nauwkeurig en onbevooroordeelde inzichten kan geven. Ik zal het op prijs stellen als gij mij wilt inlichten omtrent de toestanden in uw gemeente. Zeg mij op welk gebied naar uw gevoelens onze regering ons volk beter kan dienen. Wij kunnen onze menigvuldige problemen oplossen, maar niet één man of een enkele groep kan dit doen. Wij zullen moeten samenwerken tot het gemeenschappelijk doel van betere geestelijke en stoffelijke levensvoorwaarden voor het Amerikaanse volk. Kan ik op uw raad en hulp rekenen?"

DE WERELD IN VOGELVLUCHT

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten".

In Egypte hebben ernstige anti-Engelse onlusten plaats gehad.

Langs de Amerikaanse kusten van de Atlantische Oceaan waren begin dezer week geweldige stormen.

In Havana op Cuba werd weder een complot tegen de regering ontdekt.

De Engelse verkiezingen verliepen met een grote overwinning voor de regering.

Koning George II van Griekenland zal na zijn derde ballingschap op 24 November wederom zijn intocht doen als Koning te Athene.

Verschillende Italiaanse bisschoppen hebben in een herderlijk schrijven de sancties tegen Italië afgekeurd.

Er schijnen in Frankrijk gevaren te dreigen voor het Kabinet Laval.

Dit jaar wordt geen Nobelprijs toegekend voor de vrede.

Bij decreet werd bepaald dat met ingang van 25 November alle Italiaanse aandeelhouders van oliemaatschappijen hun aandelen bij het ministerie van handel moeten deponeren. Op deze manier denkt de Italiaanse regering zich, ondanks de heersende sancties, een zekere olieaanvoer te verzekeren.

Vermoedelijk zal half December een openbaar consistorie worden gehouden, waarbij nieuwe kardinalen zullen worden gecreëerd.

Onder de candidaten worden genoemd Mgr. Caccia Domioni, Salotti secretaris van de Propaganda en Canali van het H. Officie.

Verder worden genoemd de Aartsbisschoppen van Westminster en Buenos Aires, alsmede de patriarch van Antiochië, de Nuntië van Polen, Frankrijk en Oostenrijk: de aartsbisschoppen van Reims, Praag en Toledo, alsmede de rector van het Instituut Catholique te Parijs Mgr. Bandrillart.

Volgens Franse berichten, zou de Sovjet hoe groot haar haat ook is tegen het fascisme, grote hoeveelheden olie aan Italië verkopen.

In Engeland overleed Admiraal Jellicoe, de aanvoerder in de bekende slag bij Jutland.

UIT NEDERLAND.

Deze week verscheen behalve het witboek inzake het Italiaans-Abessijnse geschil, het staatsblad waarin bij algemene maatregel van bestuur afgekondigd wordt welke regelingen getroffen zijn, gegrond op de uitvoerverbodwet 1935 en de daarbij aansluitende sanctiewet.

Hierbij werd met ingang van 15 November elke creditverlening aan Italië, alsmede goederen invoer uit Italië verboden en met ingang 18 November wordt eveneens de uitvoer van bepaalde goederen naar Italië verboden. Al deze verbodsbepalingen gelden zowel voor Nederland, Ned. Indië, Curaçao, als Suriname.

Gedurende de algemene beschouwingsdebatten voerden v.d. Tempel, De Geer en Bierema het woord tegen de extra omzetbelasting verhoging, die zij als de doodsteek voor de winkelstand betitelen.

Het personeel van de Ambulance voor Abessinië is thans vastgesteld op 6 doktoren, 1 administrateur en 2 helpers. De ambulance is voorzien van een volledig tentenkamp, o.a. een operatietent.

De leden zullen zich 6 December te Antwerpen op de Kota Radja inschepen en ongeveer 20 December te Djibouti arriveren. H.K.H. Prinses Juliana stelde twee reisschrijfmachines ter beschikking.

Minister Colijn beantwoordde de vragen van het kamerlid Rutgers inzake de kolonisatie circulaire voor Suriname. Hij verklaarde dat door de gemeentebesturen op geen enkele wijze regeringsinstemming met het plan is doen blijken.

De ontwerpers van het kolonisatieplan is verschillende malen medegedeeld dat de regering zich hiermede niet kan inlaten alvorens de uitvoerbaarheid grondig onderzocht is, doch Colijn zelf stond bijzonder sceptisch tegenover de onderneming.

De Minister acht opzegging met het huwelijksverdrag met Duitsland, dat tengevolge van de niet-ariers kwestie moeilijkheden heeft opgeleverd, niet practisch, daar eventuele opzegging geen effect sorteert voor 1 Juni 1939. Een wijziging in de wet zou de uit het verdrag voortvloeiende verplichtingen niet opheffen.

„De Telegraaf" verneemt uit betrouwbare bron dat binnenkort een wetsontwerp ingediend zal worden tot vorming van een fonds ter financiëring van de weermacht, waardoor de achterstand in modernisering van de verdedigingsmiddelen in snel tempo kan ingehaald worden.

Voorhands raamt men dat hiertoe 50 millioen nodig zullen zijn. Door de vorming van dit fonds zullen de gewone middelen aanzienlijk minder belast worden en is het tevens mogelijk het materieel op korte termijn aan te schaffen.

De tweemotorige vliegtuigen voor Soesterberg zullen in serie door de Fokkerfabriek worden vervaardigd, indien het eerste te leveren proeftoestel voldoet. De kosten worden op 110.000 gulden per vliegtuig begroot. Men verwacht dat de eerste machine ongeveer begin Mei gereed zijn.

De bewapening zal bestaan uit een zware en 2 lichte mitrailleurs. De maximumsnelheid op 4000 meter hoogte zal 400 K.M. bedragen.

In de provinciale Staten van Zuid-Holland verlieten de N.S.B.-ers de vergadering als protest tegen maatregelen door de eerste Kamer genomen tegen Graaf d' Ausembourg.

In de Memorie van antwoord verklaart de Minister van Justitie dat hij niet in de loop van de zaak van 't Sant, den gewezen Hoofdcommissaris van Politie kan ingaan, zolang het ingestelde onderzoek nog gaande is.

Na de 21e partij tussen Aljechine en Euwe was de stand 10½—10½.

De begroting 1936 werd ingediend. Het tekort werd geraamd op 46,5 millioen. 22,5 millioen zullen gevonden worden door salarisverlagingen en herziening van de personeelformatie. Verder zal de pensioenkorting verhoogd worden, evenals het uitvoerrecht op rubber en de belasting op aardolie.

NEDERLAND.

Persbureautje met een luchtje.

Na de dood van Beretti, den oprichter van het Persbureau Aneta — bij de Uiverramp omgekomen — ging de onderneming over in handen van kapitaalkrachtige lichamen in Indië.

Kort daarna werd er in Indië een tweede onderneming van gelijke aard opgericht, het Verenigde Persbureau genoemd. Hierover is in de bladen nogal het een en ander te doen geweest, daar men aan deze oprichting bezwaren van verscheiden aard verbonden achtte.

Zo lazen wij daaromtrent in de N.R.C. o.m. het volgende:

De wijze, waarop het Verenigde Persbureau is tot stand gekomen, is voor het openbare belang niet zonder bedenking.

Wij hebben enige tijd geleden in een hoofdartikel de aandacht gevestigd op het bedenkelijke verschijnsel, dat drie der tot de nieuwe organisatie behorende bladen zich lenen voor propaganda voor Duitse belangen en overigens, zij het dan veelal meer bedekt dan direct, fascistische propaganda voeren. Het vierde, de Java Bode, steekt de andere daarin reeds lang de loef af. De omstandigheid, dat het nu juist deze vier bladen zijn, die zich grote offers getroosten voor een onpartijdige berichtgeving door eigen telegrammendienst, is te merkwaardig, om er niet in het bijzonder de aandacht op te vestigen.

Het is niet te aanvaarden, dat de vier tegen Aneta georganiseerde bladen in deze voor de Indische pers uiterst moeilijke tijden een dergelijk kostbaar avontuur zouden zijn aangevangen, alleen omdat zij de onpartijdigheid van de berichtgeving door Aneta in zijn tegenwoordige vorm bedreigd achten.

De veronderstelling lijkt ons niet gewaagd, dat hier andere belangen in het spel zijn. Langs welke kanalen die belangen zich laten gelden, wie de bewuste drijvers zijn en wie, denkende zelf te drijven, gedreven wordt, is hierbij ten slotte van minder belang. Maar in ieder geval blijkt het gevaarlijke spel, waarvoor wij indertijd gewaarschuwd hebben, te worden voortgezet.

Mussert en Indië.

Enthousiast is ir. Mussert uit Indië terugkomen: daar wordt het gezag hoog gehouden, ja, er wordt eenvoudig fascistisch geregeerd.

Overvoldaan is hij naar het miserabele moederland teruggevlogen.

Daar kreeg hij reeds spoedig een bewijs van Indische gezagshandhaving: de verspreiding van een nummer van „Volk en Vaderland" werd verboden.

Intussen was de ingenieur begonnen met zijn Indische ervaring in dienst te stellen van het Indisch belang.

Plechtig klonk uit zijn mond: „Ik acht het gewenst het „beleid" van een drietal landvoogden aan de openbaarheid prijs te geven."

Indië zat als 't ware vol spanning aan zijn voeten.

En de indruk?

Wij geven het woord aan het „Bataviaas Nieuwsblad."

O, guttegut... en wij dachten nog al dat de Indische pers en een groot deel der Nederlandse zich op het gebied van de critiek op het beleid bepaald niet onbetuigd hadden gelaten! Ook meenden wij, dat de heer Mussert de dwaasheid zou vermijden de Indische specialist uit te hangen.

En nu moeten wij vernemen dat Indië wachtte op Mussert teneinde ons te zien gepopenbaard, wat aan het Indische beleid mankeerde...

Het is de mentaliteit van blaaskakerige betweterigheid, die in dit onleesbare stuk de boventoon voert. Mussert zal het nu eens even zeggen...!"

En de „Indische Courant" dorst zelfs gewagen van „klanken uit de kinderkamer der Nederlandse Staatkunde", en zij verweet den ingenieur, dat hij „op het gezag ondermijnende wijze een even onjuiste als heftige critiek op de drie landvoogden had geoefend".

Er is reeds uit meer dan een uitlating gebleken, dat de indruk, door den N.S.B.-leider in Indië gemaakt, nu niet direct overrompelend is geweest.

Schreef het „Bataviaasch Nieuwsblad" niet: „Mussert heeft hier de lande tijdens zijn bezoek een stevig stuk van zijn reputatie verspeeld."

De publicaties na de reis doen de rest...

Waarom Marchant geen Minister bleef?

We lezen in het pas verschenen Jaarboek voor katholiek onderwijs:

Toen minister H. P. Marchant katholiek was geworden, stelde hij zijn portefeuille ter beschikking. Het ontslag werd aanvaard. Omdat de minister dommer was geworden? Neen. Omdat hij van politiek inzicht was veranderd? Dit was niet gebleken.

Neen, mr. A. M. Joeks, leider der vrijzinnig-democratische Tweede Kamerfractie, heeft ons in het maandschrift zijner partij geopenbaard, waarom mr. Marchant moest aftreden. De heer Joekes schreef toch in de Juni-aflevering van de „Opbouw".

Bij geen departement speelt de *geloofsovertuiging* — men kan 't feit betreuren, doch niet ontkennen — t.a.v. het vertrouwen in het beleid een zo grote rol als bij het Departement van Onderwijs, wegens het verschil in opvatting tussen de politiek-vrijzinnige en de op een *geloofsbelijdenis* gegronde partijen met betrekking tot de plaats, welke voor het openbaar en die welke voor het bijzonder onderwijs door hen gewenst wordt.

De *geloofsovertuiging* van mr. Marchant — hij omhelsde namelijk het geloof, dat in Nederland eeuwenlang bestond vóór er sprake was van de op rationalisme gegronde vrijzinnig-democratische bond en dat momenteel, ruim een derde van het Nederlandse volk om-

Voor Hollands sprekende katholieken.

De wekelijkse kerkelijke diensten in de stadparochies.

Parochiekerk Pietermaai:

's Zondags:
H.H. Missen: 4½. 6. 7½ (kindermis). 8½ (Hoogmis.
Lof: 's Avonds 6½.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

Parochiekerk Otrabanda:

's Zondags:
H.H. Missen om 4¾. 7 (kindermis) 8½ (Hoogmis) met Hollandse preek.
Lof: 's Avonds 7 uur.

In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.
Lof: 's Avonds 7 uur.

Isla kerk:

's Zondags:
H.H. Missen om 5 uur en kwart voor 8 (met Hollandse preek)
Biechthoren — Zaterdag 4-6 uur.

Parochiekerk San Mateo:

's Zondags:
H.H. Missen 4¾. 7 (Kindermis), 9 uur (Hoogmis).
Lof: 's Avonds 7 uur.
In de week: H.H. Missen 6. 6½ uur.

In de 3 parochies bestaat er gelegenheid om te biechten:
Iedere morgen na de H.H. Missen en iedere avond om 6¾.
's Zaterdags de gehele morgen en na de middag van 4—6; en 's avonds van 6½—8½.

Conferentie voor Nederl. sprekende Katholieken.

Maandag a.s. des avonds 8 uur zal in de Kathedraal de conferentie worden gehouden voor Nederl. sprekende Katholieken.

vattend, de grootste godsdienstige gemeenschap in ons land is — de geloofsbelijdenis van mr. Marchant maakte hem in de ogen van de vrijzinnigen en ook van de socialisten, zoals uit „Het Volk" van 22 Juli j.l. bleek, ongeschikt om langer minister van Onderwijs te zijn.

Het is goed dit te onthouden.

BOVENWINDEN.

Aardbevingen.

Zondagmiddag 10 November kreeg St. Martin een stevige aardbeving zonder het bekende loeiende geluid. De beweging stierf langzaam uit en toen iedereen dacht, dat het voorbij was, kwam er nog een flinke schok; het was een van de zwaarste schokken die men hier de laatste jaren gevoeld heeft. Later op de dag en nog 's nachts werden er meerdere schokken waargenomen.

St. Eustatius heeft in het geheel acht schokken gehad.

Verregaande onbeschaamdheid.

Een stow-away, die met de Baralt uit St. Eustatius op St. Martin gekomen was, werd door iemand uit medelijden opgenomen in zijn huis. De eerste nacht de beste bestal dit heerschap zijn weldoener voor ƒ 4.00!

De Heer Desertine heeft hem veroordeeld tot vier maanden.

(uit de Slag om Slag.)

ARUBA.

Dr. Dussenbroek.

Volgens „El Despertador" is Dr. Dussenbroek naar Maracaibo vertrokken, van waar hij zich per vliegmachine naar New York begaf voor herstel van zijn gezondheid.

De Hapag op Aruba.

Volgens „El Despertador" zijn er onderhandelingen om te bewerken, dat de M.S. „Caribia" en „Cordillera" in het vervolg ook Aruba zullen aandoen op hun reizen van en naar Europa.

CURAÇAO.

Bekendmakingen.

De Heer Mr. S. G. C. van der Veen Zeppenfeldt is ingaande 1 Januari 1936 benoemd tot lid-plaatsvervanger van het Hof van Justitie in Curaçao.

Aan Mevr. L. Laane Bouman is eervol ontslag verleend als tijdelijke onderwijzeres 3de klasse bij het openbaar onderwijs in Curaçao.

Aan den kommies der belastingen J. V. Monart is wegens langdurige onafgebroken dienst van meer dan zes jaren, twee maanden binnenlands verlof verleend, met vergunning dit verlof op Aruba door te brengen.

Aan de gouvernements-vroedvrouw Mej. M. J. Derks is ingaande 21 Nov. 1935 op grond van het bepaalde bij de artt. 6 en 7 van de P.B. 1925 No. 4 vier maanden vrijstelling van dienst verleend om andere redenen dan ziekte, met vergunning deze tijd in Europa door te brengen.

De Heer J. F. Haayen, Inspecteur der belastingen in Curaçao ,is in activiteit hersteld.

De kommies der belastingen 2e klasse C. C. Daal is uit 's Lands dienst ontslagen.

Nieuwe Fraters.

Op 29 November vertrekken per m.s. „Colombia" van Amsterdam naar de missie van Curaçao drie fraters, na gehouden vacantie, nl. fr. Rigobert Maas uit Baardwijk, fr. Joannes de Deo Verbunt uit Tilburg en fr. Joannes Nepomucenus Jacobs uit Arnhem en vier nieuwe missionarissen, nl. fr. Bertrand van Rijsbergen uit Hoeven, fr. Gustavo Aben uit Helmond, fr. Alipius Ketelaars en fr. Edwardo Smits, beiden uit Tilburg.

Kaart van het eiland Curaçao.

Van de Hollandse Boekhandel ontving de Redactie in dank, een exemplaar van een door haar uitgegeven kaart van het eiland Curaçao.

In een begeleidend schrijven zegt de Hollandse Boekhandel, dat er sinds lang een dringende behoefte aan een dergelijke kaart heeft bestaan en dat zij meent, met de uitgave daarvan, in die behoefte te hebben voorzien.

Vooral voor autobezitters is het een zeer practische kaart.

In dank ontvangen.

Van den Heer H. da Costa Gomez, Italiaans Consul, twee boekjes van Italiaanse bron: „El ultimo baluarte de la esclavitud Abisinia en „El conflicto Italo-Etiopico".

Opgelegde schepen van de K.N.S.M. in de vaart.

We lezen in de Maasbode:

Van de tien of twaalf vrachtschepen van de Kon. Ned. Stoomboot Mij., welke geruime tijd opgelegd zijn geweest — verleden jaar waren er nog ongeveer twintig — is op het ogenblik nog slechts een viertal, w.o. de „Amsterdam", het grootste vrachtschip van ons land, overgebleven. De andere zijn — dank zij een opleving in de vrachtdiensten — naar de havens van de Middellandse Zee en van Spanje, weer in de vaart gebracht. Een en ander kan niet uitsluitend op rekening worden geschoven van een verbetering in de algemene toestand, doch is meer een gevolg van bijzondere omstandigheden, welke wellicht in de naaste toekomst in ongunstige zin kan worden beinvloed. Daartegenover staat, dat een der grote schepen van de K.N.S.M., de „Boskoop" deze week hier aankwam met een lading van 4000 ton naar Chili. Deze lading is belangrijk groter dan de gemiddelde lading per schip in het vorige jaar. Ofschoon de vrachtprijzen — tengevolge van het grote aanbod aan scheepsruimte — uiteraard nog laag zijn, zijn de hoeveelheden lading toegenomen en betekent dit een kleine, doch waarschijnlijk een tijdelijke opleving.

Ook met de passagiersvaart op West-Indië is het gunstiger gesteld; zo was het mailschip „Costa Rica" op zijn laatste reis, wat passagiers en lading betreft, volgeboekt van Amsterdam vertrokken.

Bij de Koninklijke Hollandse Lloyd, die nog een geregelde 14-daagse vrachtdienst op Zuid-Amerika onderhoudt, alsmede bij de Stoomvaart Mij. Nederland zijn de toestanden wat de lading betreft, enigermate verbeterd. Niettemin is de algemene situatie voor de Nederlandse vrachtvaart nog allerminst rooskleurig.

PIJNEN DOOR HET GEHEELE LICHAAM.

weer rheumatiek! — Nu geheel genezen!

En weer was het de „kleine dagelijksche dosis „Kruschen Salts", die het overwon. Meer nog, de lijder voelde zich nadien „beter dan ooit".

„Ik nam Kruschen Salts, omdat ik hoofdpijn, rugpijn en pijn in mijn gewrichten had; eigenlijk had ik overal pijn. Ik was moe als ik naar bed ging en moe als ik opstond. Ik was er erg slecht aan toe.

Al ruim een maand was ik bedlegerig door een acute rheumatiekaanval, toen men mij aanraadde eens een proef met Kruschen Salts te nemen. Na minder dan 3 maanden voelde ik mij beter dan ooit. Ik kan U niet genoeg danken voor Kruschen Salts".

G. O.

Het principe is dit: Kruschen Salts drijft de naaldscherpe urinezuur-kristallen, die Uw pijn veroorzaken uit het lichaam. Uw pijnen verminderen en de stijve gewrichten worden weer lenig.

Daarna spoort de „kleine dagelijkse dosis" Uw lever en nieren aan tot beter functioneeren, zoodat Uw lichaam inwendig schoon wordt gehouden. Kwaadaardig urinezuur krijgt geen kans meer zich op te hoopen.

A. 2.

Waterontharingsinstallatie voor de C.P.I.M.

In opdracht van de Bataafse Petroleum Maatschappij heeft de N.V. v.h. Becht en Dyserinck te Amsterdam in haar werkplaatsen aan de overkant van het IJ een waterontharingsinstallatie gebouwd, welke binnenkort naar Curaçao zal worden verscheept.

Het gevaarte, dat een samenstel is van ingenieuse werktuigen heeft, zoals de naam reeds aanduidt, ten doel het ketelwater, dat de Bataafsche Petroleum Maatschappij voor haar bedrijf op Curaçao nodig heeft, voor het gebruik te ontharden.

Hier op Curaçao bestaat n.l. een gebrek aan ketelwater. Daarom moet steeds rivierwater over de Atlantische Oceaan naar Curaçao worden vervoerd. Dit geschiedt door petroleumschepen, die op hun reizen naar de West het water in ballast medenemen.

Voor dat het water in Curaçao zal worden gebruikt, zal het door de nieuw gebouwde installatie worden onthard en op deze wijze bedrijfsklaar worden gemaakt.

Conferentie voor Nederl. sprekende Katholieken.

Maandag a.s. des avonds 8 uur zal in de Kathedraal de conferentie worden gehouden voor Nederl. sprekende Katholieken.

Mevrouw van Slobbe onderscheiden.

Deze week kwam uit Rome bericht, dat Z. H. Paus Mevrouw van Slobbe heeft begiftigd met het erekruis „Pro Ecclesia et pontifice" vanwege haar initiatief en werk op het gebied van liefdadigheid.

Onze beste wensen met deze welverdiende onderscheiding.

Donderdagavond werd door Mgr. Verriet deze onderscheiding aan Mevr. Slobbe aangeboden.

Oriol of Tropial.

Op onze vraag daaromtrent, ontvingen we van de K.L.M.-directie, afd. West-Indië het volgende alleszins bevredigend antwoord:

In Uw uitgave van 15 November oppert U bij het bericht betreffende de terugzending van de Oehoe die thans omgedoopt is in „Oriol" de vraag, waarom niet de „Tropial" is gekozen.

Het is U wellicht ontgaan, dat de vognamen van alle K.L.M.-vliegtuigen aanvangen met de laatste letter van het officiële inschrijvingskenmerk. Zo b.v. PHAIS is Snip, PHAIO is Oehoe, PHAII is Ibis, PHAQ is Kwak, PHAKP is Perkoetoet, PHAJA is Adelaar, PHAEZ is Zwaluw enz. enz.

Door dit systeem is het voor veel gemakkelijker de namen te onthouden en er was geen aanleiding om de PHAIO hiervan af te wijken.

U kunt er van op aan, dat zodra in West-Indië een vliegtuig dienst wordt gesteld met als laatste letter T, wij dit Tropial zullen noemen.

U inmiddels dankzeggend voor Uwe belangstelling wij,

Hoogachtend,
p.p. Kon. Luchtvaart Maatschappij
afd. West. Indië,
L. F. Bouman.

We kunnen den Hr. Bouman vooral voor de laatste toezegging bijzonder dankbaar zijn en van harte hopen we, dat het luchtverkeer in West-Indië in die mate moge toenemen, dat spoedig niet alleen de Tropial, maar ook vele andere interessante Zuid-Amerikaanse vogels hun namen geven mogen aan K.L.M.-Machines in de West.

Touristenschip „Statendam"

Volgens mededelingen van de Curaçao Trading Co. zal genoemd schip van de Holland Amerikalijn op de volgende datums Curaçao aandoen:

28 December, 18 Januari, 1 Februari, 15 Februari en 7 Maart.

Touristenschepen.

Volgens mededelingen van de Eastern S.S. Lines zal het S.S. „Evangeline" in 1936 Curaçao aandoen op 8 en 28 Februari en 19 Maart.

Duitse eer.

Zoals men zich herinnert, heeft Hitler de Duitse, in Zuid Amerika woonachtige jeugd, uitgenodigd om de Partijdag, welke onlangs te Neurenberg is gehouden, te komen bijwonen.

De dertienjarige zoon Otto van den Heer Willem Buesing, een bekend koopman in Maracaibo, maakte de reis naar Duitsland mede en nam met zijn broer, den vijftienjarigen Willy aan de partijdag deel.

In het Vaderland zijnde, werd Otto erntig ziek en stierf tengevolge van longontsteking.

De Duitse jeugdleider, Baldur von Schirag en Minister Goebbels hebben zich persoonlijk met het geval bemoeid en den Duitsen knaap alle mogelijke nationale eer bewezen.

Het stoffelijk overschot is daarna op staatskosten gebalsemd en daarna per „President Gomez" vervoerd.

Donderdag kwam het stoffelijk overschot van de in zijn vaderland gestorven jongen, begeleid van Vader en broeder alhier aan. De kist, overdekt met talloze bloemstukken en kransen, stond op het achterdek opgebaard, terwijl twee matrozen in het costuum der S.A., de erewacht vormden.

De kist werd in het Sanatorium opgebaard om per s.s. Libertador naar Maracaibo te worden vervoerd.

B. en N. ber.

Hofmeester Alemania vermoord.

Te Maracaibo is de hofmeester van de Alemanio door een Venezolaanse Douane doodgeschoten.

Naar men ons mededeelde, verlangde deze Douane dat er bier zou geschonken worden, waarop de hofmeester mededeelde, dat de bar gesloten was: toen de hofmeester zich daarop naar de bar begaf, werd hij door de douane met een revolver in rug de rug geschoten.

De gevangen genomen douane beweerde dat hij zijn revolver getrokken had uit tegenweer, daar hij met een mes was aangevallen.

De politie heeft de zaak in onderzoek.

Verboden Verenigingen in Suriname.

Overeenkomstig in Nederland, zijn ook in Suriname regelingen getroffen en verenigingen verboden voor ambtenaren welke om de doeleinden, die zij nastreven, of de middelen, die zij aanwenden, de behoorlijke vervulling door den ambtenaar in Overheidsdienst van zijn plicht als ambtenaar kunnen in gevaar brengen of schaden.

Onder de genoemde verenigingen vallen de verschillende communistische en revolutionair socialistische alsmede de N.S.B.

Notarisambt in Curaçao.

Bij de Koloniale Raad is ingediend een ontwerpverordening tot aanvulling van het reglement op het Notarisambt in de kolonie Curaçao.

Sanctiewetten tegen Italië.

In publicatieblad No. 114 is verschenen het besluit houdende een verbod van uitvoer van bepaalde transportdieren en grondstoffen naar Italië.

In publicatieblad No. 115 is verschenen het besluit houdende een verbod van invoer van goederen uit Italië.

In de publicatiebladen No. 116 en 117 is bepaald dat met de opsporing van strafbare feiten tegen de sanctiewetten belast zijn de plaatselijke Militair Commandant, de havenmeester en de loodsen.

Verkiezing leden Kamer van Koophandel.

Wegens periodiek aftreden van de Heren S. W. L. Maduro, H. E. Kiès en G. W. Z. H. de Jongh, die herkiesbaar zijn, zal een verkiezing van de leden der Kamer van Koophandel en Nijverheid gehouden worden op 9 tot 12 v.m. in de zaal van de Koloniale Raad.

Moeilijkheden met Bootwerkers.

De Beurs- en Nieuwsberichten deelde deze week mede, dat er geruchten liepen van loonsverlaging bij de K.N.S.M. en daardoor ontstane moeilijkheden met de bootwerkers.

Het blad ging toen op informatie uit bij de K.N.S.M. en deelde mede, dat er van de geruchten niets waar was.

Was het blad niet eenzijdig alleen naar de werkgevers gegaan, maar ook geinformeerd had bij de organisatie San Telmo of de Cur. R. K. Volksbond, dan had het zekere andere en betere inlichtingen ontvangen.

Er waren wel moeilijkheden, maar we hopen dat ze door de onderhandelingen der Bond spoedig tot oplossing mogen zijn gebracht.

Apostolaat ter Zee.

Het hoofdbestuur van het Apostolaat zond talrijke boeken naar ons Zeemanshuis. Met hulp van de C.S.M. konden weer 22 nieuwe kisten gevuld worden met boeken voor de tankboten.

Vormen.

Z. H. Exc. Mgr. P. I. Verriet zal op Zondag 24 November het H. Vormsel toedienen op Pietermaai, en op Zaterdag 23 November op Janwe.

Curaçaose Atletiekbond.

Op 8 December a.s. zullen wederom door de CURAÇAOSE ATHLETIEKBOND wedstrijden worden georganiseerd op het Asiento terrein nabij Rio Canario. Aan deze wedstrijden zullen voor het eerste maal de kampioenschappen van Curaçao worden verbonden.

Het programma zal bestaan uit: hardlopen; 100M., 200 M., 400 M., 800 M., 1500 M.

4×100 M. estafette.
Springen: Ver- en hoogspringen.
Werpen: Speer, discus en kogel.

Verwacht wordt dat vele athleten zich voor deelname op zullen geven bij het Bestuur hunner Vereniging.

Nieuwe Adjudant Gouverneur.

Met de Simon Bolivar wordt in Januari hier verwacht de nieuwe adjudant van den Gouverneur, de eerste luitenant van het regiment Jagers de Heer D. J. G. Boutmy.

Nieuwe tandarts.

Er heeft zich op Curaçao een nieuwe tandarts gevestigd Dr. Buys, vroeger werkzaam in Middelharnis (Nederland).

K
KRO
O

PHOHI-UITZENDING

op Zondag, 24 Nov. 1935 van 15—16 uur A.W.T. op Golflengten 25.57 en 19.71 M.

1. Mars.
2. Landbouwkundige Missieactie.
3. GRAMOFOONMUZIEK:
   a. Ouverture „Kembang Ramping", F. Belloni, door het Columbia Orkest.
   b. Gounod in Vienna, arr. G. Walter, door het Orkest Raymonde.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. GRAMOFOONMUZIEK:
   a. O! wat een tijd, J. Brookhouse, door Stella Fontaine en J. Brookhouse.
   b. Ernst en luim, H. C. Koek, door het Polydor Orkest.

Politieberichten.

Op de weg leidende naar Westpunt, is op het kruispunt van wegen naar Julianadorp en Bullenbaai, een autobus, die vanaf Julianadorp kwam aanrijden tegen een aan de rechterzijde van de weg staande telefoonpaal gereden, waardoor na ze is omgeslagen. De bus werd hierbij ernstig beschadigd. Tevens schijnen een of meer der inzittenden gewond te zijn geraakt, althans vertoonde de bus hier en daar bloedsporen. Daar bestuurder en passagiers na het ongeval weggelopen zijn en niemand anders de aanrijding heeft zien plaats hebben, is nog niet komen vast te staan wie gewond zijn geraakt en hoe het ongeval zich heeft toegedragen. Zulks wordt door de politie onderzocht.

Terzake mishandeling van een 3 maanden oud zijnd kind, wordt proces-verbaal opgemaakt tegen de 32-jarige hoedenvlechtster K. Deze had het kind van haar zuster, omdat het huilde, op buik en dijbeentje geslagen terhoogte van de liesstreek. Later is het kind door de Politie naar het hospitaal overgebracht en aldaar ter verpleging opgenomen.

Aangifte werd gedaan van diefstal van een z.g. auto-horloge, gepleegd uit een aan de Quarantaineweg geparkeerd staande auto. Van de dader(s) geen spoor. De politie stelt een onderzoek in naar deze(n) onbekende(n) dader(s).

De 32-jarige vrouw heeft aangifte gedaan van diefstal van een bedrag van ƒ 6.25 uit haar winkeltje, gepleegd door een persoon, die een doek om het hoofd geslagen had en die op haar komst weggevlucht was.

Bij een onderlinge twist tussen de mannen R. en M. op j.l. Zaterdagavond te Charo, heeft M. zijn tegenstander scherp voorwerp een snede in de hals en een op het voorhoofd toegebracht. M. is hierop gevlucht. R. is door een dokter behandeld, waarna hij naar huis kon gaan. Naar M. wordt gespoord.

Door den 18-jarigen T. werd aangifte gedaan van vermissing van ƒ 5.— uit een kist staande in zijn woning. Hij vermoedt dat zijn medebewoner dit geld van hem heeft ontvreemd. Toen hij dezen, zekeren H. er naar vroeg, hadden zij samen ruzie gekregen, waarbij H. aangever met een steen op het hoofd had geslagen en dezen enige vuistslagen had toegediend. De politie heeft deze zaak in onderzoek.

Zekere E. heeft de vrouw L. E. in haar woning mishandeld, door haar vuistslagen en een schop toe te dienen, waarna de man een groot gedeelte van haar huisraad heeft vernield. Naar den man, die na het plegen van zijn daden is weggelopen, wordt gespoord, teneinde de zaak verder te onderzoeken.

In een hotel hier ter stede heeft men door verbreking van een koffer van een logeergast een flink bedrag aan geld ontvreemd, terwijl de benadeelde naar zijn werk was. De politie direct met het onderzoek is begonnen, zet dit voort en spoort naar de tot heden onbekende(n) dader(s).

In het winkeltje van de 53-jarige vrouw J. aan de Versailleseweg alhier, is een begin van brand ontstaan in een oude ijsbox, welke door genoemde vrouw was gebruikt als oven om daarin koeken te bakken. De Brandweer die reeds was uitgerukt kon, onderweg zijnde, weer terugkeren, daar de ijsbox naar buiten gegooid was geworden, waarmede de brand was afgelopen.

DE FILM VAN DE WEEK.

Van 25 November tot 1 December.

A. Onderstaande films kunnen beschouwd worden als niet aanstotelijk en geschikt voor publiek vermaak.

In Cinelandia.

David Copperfield.
Over the Hill.
Devil dogs of the Air.

In Hollywood.

Handy Andy.
Under Presure.

B. Onderstaande Films bevatten gedeeltes die aanstoot kunnen geven, wegens gewaagde toespelingen, grofheden, misleidende voorstelling van zaken of gebrek aan kiesheid. Deze films worden niet positief goed- noch afgekeurd, maar zijn TOELAATBAAR VOOR GEESTELIJK VOLWASSENEN.

Een bezoek aan deze films kunnen we in 't algemeen niet aan bevelen.

In Hollywood.

Gambling Lady.
Little Miss Marker.

In Cinelandia.

Adventure girl.
Dames.
Follies Bergeres.
Flying down to Rio.
Crime Doctor.

Roxy.

The night is young.

De andere in deze lijst niet genoemde films, moeten of wel omdat ze slecht zijn, of wel omdat hier geen beoordeling over gegeven is, vermeden worden.

Moderne beschaving.

In Amerika (natuurlijk) heeft men, na „strip poker" een nieuwe krankzinnigheid uitgevonden, die „strip brigde" of „strip tumis" heet. De spelers moeten bij een verliespunt een kledingsstuk uittrekken. Het "spel" bestaat dus in een wansmakelijke uitkleedpartij, die bij de „beroepsspelers" eindigt, b.v. op een zwempak. Wacht even, de smakeloosheid gaat verder. Ergens in de staat Oregon zouden vijftien dames een partij „strip golf" spelen voor een liefdadig doel. Wie het spel bijwonen wilde, moest entreegeld te betalen. En ziet, zelfs in de staat Oregon is er goede smaak genoeg gevonden, om het oordeel te vellen dat dergelijke exhibitie voor een liefdadig doel een beetje de spuigaten uitliep en haar geld niet waard was. De „strip golf" partij ging niet door bij gebrek aan belangstelling. O tempora, o mores!

Men vergeet gemakkelijk dat naast eigen vrijheid ook die van anderen meetelt.

Ons eigen wantrouwen rechtvaardigt dat van anderen.

Een beleefd man verricht ook dat wat hem verveelt met een glimlach.

Hoe gezonder de ziel van een mens is, hoe minder hij over zichzelf spreekt.

Lelijkheid heeft dit op schoonheid voor, dat ze altijd echt is.

Dat ze een slechte moeder is, is het ergste wat men van een vrouw kan zeggen.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, na een korte ongesteldheid, voorzien van de H.H. Sacramenten der Stervenden, onze geliefde Man, Vader, Behuwd- en Grootvader

PIETER KONINGSTEIN

Oud-Gezagvoerder bij de Koninklijke Nederlandsche Stoombootmaatschappij, Commandeur in de Orde van Simon Bolivar, in den leeftijd van 62 jaar.

Laren N.H.:

H. M. KONINGSTEIN—VAN KEIMPEMA.

Bilthoven:

CH. E JANSEN—KONINGSTEIN.
Mr. F. M. J. JANSEN en kind.

LAREN N.H., 18 Oct. 1935
Velthuijsenlaan 22.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Steunt het Apostolaat ter Zee.

WAARSCHUWING

De Ontvanger op het eiland Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens **GROND-** en **GEBRUIKS**-belasting over **1935**, dat het **DRIE** vierde gedeelte van genoemde belasting invorderbaar is geworden op den **30 September 1935** en verzoekt hen, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curaçao, den 16 Nov. 1935.
De Ontvanger voornoemd,
ARENDS.

SPORT-RUBRIEK.

Officiële Mededelingen VAN "De Curaçaose Voetbalbond."

WEDSTRIJD-UITSLAGEN.
Zondag 17 November.

A-klasse:	HERCULES-TRAPPERS	1—1
	JONG-HOLLAND-M.S.V.	0—0
	AJAX-BISMARCK	0—2
B-klasse:	ASIENTO II-SCHERPENHEUVEL	2—5
	VOLHARDING II-R.C.C. II	Niet doorgegaan.

STAND COMPETITIE-WEDSTRIJDEN.

A-klasse:	Gesp.	Gew.	Gelijk	Verl.	Doelpunten voor	Doelpunten tegen	Punten	Gem.
JONG-HOLLAND	10	6	3	1	17	6	15	1.50
VOLHARDING	10	7	1	2	14	6	15	1.50
BISMARCK	11	7	2	2	17	9	16	1.45
R.C.C.	8	4	2	2	12	9	10	1.25
HERCULES	10	2	5	3	5	9	9	0.90
AJAX	10	2	5	3	6	11	9	0.90
TRAPPERS	11	3	2	6	11	8	8	073
M.S.V.	11	3	2	6	14	21	8	0.73
ASIENTO	8	1	2	5	4	16	4	0.50
TRANSVAAL	9	1	2	6	7	12	4	0.44
B-klasse:								
SCHERPENHEUVEL	10	9	1	0	40	6	19	1.90
VOLHARDING II	7	5	0	2	10	4	10	1.43
JONG-HOLLAND II	10	5	3	2	20	6	13	1.30
BISMARCK II	7	4	1	2	11	8	9	1.29
HERCULES II	9	5	1	3	10	11	11	1.22
R.C.C. II	8	3	2	3	16	14	8	1.00
ATLETICO	11	4	1	6	12	11	9	0.82
ASIENTO II	5	2	0	4	6	9	4	0.80
TRAPPERS II	8	2	2	4	9	11	6	0.75
M.S.V. II	7	2	1	4	9	23	5	0.71
AJAX II	10	2	0	8	9	27	4	0.40
TRANSVAAL II	8	1	0	7	7	29	2	0.25

WEDSTRIJD-PROGRAMMA.

Zondag, 24 November.

MUNDO NOBO:

AJAX—HERCULES
Aanvang 3 uur precies.

TRAPPERS—TRANSVAAL
Aanvang 4 uur precies.

RIO CANARIO:

ASIENTO II—VOLHARDING II
Aanvang 4 uur precies.

Zondag, 1 December.

MUNDO NOBO:

ASIENTO—R.C.C.
Aanvang 4 uur precies.

TRAPPERS II—BISMARCK II
Aanvang 3 uur precies.

DE HOOP:

AJAX—M.S.V.
Aanvang 4 uur precies.

Zondag 15 December.

MUNDO-NOBO:

M.S.V.-BISMARCK.
Aanvang 3 uur precies.

VOLHARDING-JONG HOLLAND.
Aanvang 4 uur precies.

RIO CANARIO:

ASIENTO-AJAX.
Aanvang 4 uur precies.

DE HOOP:

HERCULES-TRANSVAAL.
Aanvang 4 uur precies.

IN- EN AFSCHRIJVING.

Werkende Leden van 11 t/m 18 November 1935.

Afgeschreven:
„M.S.V." W. A. Walraven, Waterfort, per 11/11—'35.

De elftalopgaven voor December moeten uiterlijk op 30 November as. in het bezit zijn van de Competitieleider, Rembrandtstraat 40.

Op 8 December a.s. zullen geen competitiewedstrijden plaats hebben in verband met door de Curaçaose Athletiek-Bond te houden wedstrijden.

HET BESTUUR.

SPORT IN NEDERLAND.

Voetbal. Competitiewedstrijden.

H.F.C.—D.W.S.	1—3
P.E.C.—Go Ahead	1—1
Tubantia—Wageningen	1—1
Juliana—B.V.V.	1—1

Sneek—Hoogezand, afgekeurd wegens regen.
Ned. Bondselftal Rotterd. Elftal 4—3

B. & N.

„SCHERPENHEUVEL" KAMPIOEN DER B-KLASSE.

Met een klinkende 5-2 overwinning op „Asiento" heeft „Scherpenheuvel" beslag weten te leggen op de kampioenstitel der tweede klasse.

Nog ongeslagen staat „Scherpenheuvel" in haar afdeling en in 10 wedstrijden wist zij 19 punten te behalen. Opvallend is 't aantal gemaakte doelpunten der productieve voorhoede — gemiddeld vier per wedstrijd — en eveneens 't aantal tegengoals, dat slechts in 't geheel 6 bedraagt.

Er wordt door clubs wel eens ooit gezegd, dat „Scherpenheuvel" z'n winstpunten te danken heeft aan terreinvoordeel. Maar ook bij de uit-wedstrijden wist „Scherpenheuvel" de tegenstander nogal aardig te verslaan, zoals op Mundo Nobo Atletico (3—0), M.S.V. II (9—0) en Asiento II op Rio Canario (5—2). In deze drie wedstrijden maakte ze 17 doelpunten vóór en kreeg slechts 2 goals tegen.

De spelers zijn over 't algemeen van kleiner formaat dan die der andere clubs. Scherpenheuvel dankt haar overwinningen dan ook voornamelijk aan vlug spel en uithoudingsvermogen. Want het elftal heeft beslist ook zwakke plekken en maakt vaak grote fouten. 't Onontbeerbare verband der middellinie is slechts bij uitzondering lange tijd aanwezig. De middellinie schijnt tijdens de wedstrijd dikwijls te vergeten, dat zij zonder zwoegen niet dat noodzakelijk contact met voorhoede en achterhoede kan tot stand brengen, dat voor 'n sluitend en productief elftal zo hard nodig is. Zowel wat betreft het zuiver doorgeven als 't tactisch aanvallen van de tegenstander, wat maar zelden door één speler kan gebeuren, kan nog heel wat geleerd worden.

Slechts vlug spel en zuiver plaatsen, tactisch opgezette aanvallen met snel doortastend schot, zullen haar ook in de toekomst successen mogelijk maken. Dit alles doet echter aan het verdiend behaalde kampioenschap niet de minste afbreuk, doch de club doe er haar voordeel mee in de komende wedstrijden. En met hetgeen zij in 't afgelopen seizoen heeft gepresteerd, wensen wij haar van harte te feliciteren.

Voorwaarts, immer voorwaarts zij haar streven met een goede geest in 't elftal en fairplay in alle omstandigheden.

P. V.

Onze hartelijke gelukwensen aan de Vereniging Scherpenheuvel met 't zo fraai behaalde kampioenschap en veel succes in 't volgende seizoen.

Red.

Oorsprong en betekenis van de naam Curaçao

Onder de nagelaten schrifturen van den bekenden historicus van Curaçao, pater A. Euwens, bevindt zich o.a. een dosier met gegevens, uitknipsels en aantekeningen over bovenstaand onderwerp.

In het jaar 1928 is P. E. begonnen dit dosier te verwerken tot een lezing, die in het begin van 1931 door hem zou gehouden worden voor de afdeling Curaçao van het Algemeen Nederlands Verbond.

Maar de zwakke gezondheid speelde hem boze parten en tot tweemaal toe moest de reeds aangekondigde lezing worden uitgesteld en zag P. E. er ten slotte van af, om de lezing zelf te houden. De bewerker van dit artikel werd toen bereid gevonden dit te doen.

In overeenstemming met den schrijver, heeft deze toen de lezing van Pater Euwens, die aanvankelijk over enkele avonden verdeeld zou moeten worden, verwerkt tot één lezing en deze werd gehouden op 12 Augustus 1931 voor een stampvolle zaal in het theater Ideal te Willemstad. Een aantal lichtbeelden verduidelijkten de tekst.

We hebben het thans nuttig geoordeeld deze lezing van Pater Euwens nog eens weder in bewerking te nemen voor dit blad, welke dan later in brochurevorm zal worden uitgegeven.

We hopen hiermede een werk van piëteit te hebben verricht, aan de nagedachtenis van den, door menigen historiebeoefenaar van West-Indië, hoog vereerden geleerde.

Wat betekent de naam Curaçao, en wat is de oorsprong van die naam? Aan proeven van oplossingen heeft het bij de beantwoording van deze vraag niet ontbroken. En zoals het bij alle onkruid is op te merken, hebben de meest dwaze oplossingen het taaiste leven.

De goede oplossing echter werd nog aanmerkelijk bemoeilijkt, doordat de vroegere schrijvers het over de ortographie, de schrijfwijze van de naam CURAÇAO niet eens waren.

We zullen ze allen de revue laten passeren en daarbij zoveel mogelijk chronologisch te werk gaan.

Het eiland Curaçao werd in het jaar 1634 door de Hollanders op de Spanjaarden veroverd. Hoe die verovering in zijn werk gegaan is, hebben we bij de viering van het derde eeuwfeest kunnen lezen. In de verschillende tijdschriften heeft men daaraan de aandacht gewijd. Voor den lezer, die soms hiermede nog onbekend mocht zijn, willen we verwijzen naar het boek van **C. P. Amelunxen; Geschiedenis van Curaçao.**

Door de Hollandse veroveraar is toen aan het eiland geen nieuwe naam gegeven, maar de oude naam, waaronder het eiland bij de Spanjaarden bekend was, werd eenvoudig overgenomen.

In 1634 droeg het eiland dus de naam Curaçao; het werd juist eender geschreven als tegenwoordig; het heeft die naam tot op de dag van heden behouden, en zal naar menselijke berekening die naam ook wel altijd **blijven** houden.

Dat jaar 1634 moeten we dus als uitgangspunt nemen.

De oudste Hollandse schrijver, die het allereerst de **naam** van ons eiland en ook de verovering van Curaçao door de Hollanders in 1634, in Holland heeft bekend gemaakt en uitvoerig beschreven, is;

JOANNES DE LAET in zijn werk; **Histori ofte Jaerlyck Verhael van de Verrichtinghen der Geoctroijeerde West-Indische Compagnie, zedert haer Begin tot het eynde van 't jaer 1636.**

JOANNES DE LAET was een der Bewindhebbers of Directeuren van de G.W.I.C. en kon als zodanig vrij beschikken over het gehele archief der Compagnie. Persoonlijk maakte hij een reis naar West-Indië, zodat hij zeer waarschijnlijk in die eerste dagen ook op Curaçao is geweest.

Bovengenoemd werk verscheen in 1641 bij B. en A. Elsevier te Leiden, dus reeds 7 jaar na de verovering van Curaçao.

Het zal dus zeer moeilijk, zo niet onmogelijk zijn onder de latere schrijvers er ook maar één te noemen of aan te wijzen van even groot gezag of even goed op de hoogte als **de Laet.**

In genoemd werk staat een kaart van Curaçao afgedrukt, die door **KAPT. VAN WALBEECK** in 1634 of 1635 is gemaakt.

Deze kaart en nog twee andere Spaanse kaarten van Curaçao van hetzelfde jaar zijn door Pater Euwens uitvoerig beschreven in de West-Indische Gids Jg. 1928-1929 pag. 97.

Wordt vervolgd.

Nationalisme en Volkerengemeenschap.

Een van de meest op de voorgrond tredende verschijnselen van onze tijd is ongetwijfeld het overdreven nationalisme. We moeten dit beschouwen als de reactie op het overdreven internationalisme, dat de Marxisten gepredikt hebben en in sommige landen nog prediken. Het internationalisme ging dikwijls zo ver, dat het meende iedere uiting van nationale gevoelens te moeten tegenwerken. Nationale trots, vaderlandsliefde vond men belachelijk en min of meer kleingeestig. Dit is natuurlijk verkeerd. Volksgemeenschap en vaderland zijn reëele feiten. Zij zijn in de loop der eeuwen ontstaan. Onze voorvaderen hebben er hun werkkracht en in vele gevallen hun leven voor geofferd. Wij zijn door zoveel banden aan het vaderland, aan de volksgemeenschap, aan de vaderlandse grond gebonden dat het onnatuurlijk zou zijn als wij voor dit land en dit volk geen bijzonder warme gevoelens koesterden, die zich vooral uiten in nationale trots en vaderlandse gezindheid. Wij zijn trots op de daden en de werken van onze voorvaderen en op de grootse verrichtingen van onze huidige generatie. Wij leven vanzelf mee met iedere prestatie, die onze naam in de vreemde eer aandoet. Daarin steekt niets verkeerds, het is de uiting van gezond nationalisme, dat aan de verbroedering der volken niet de minste afbreuk doet en voor de volken onderling een aansporing is, om met steeds grotere ijver aan de ontwikkeling en beschaving deel te nemen. Gezond nationalisme heeft geen blinde verering en liefde voor het eigen volk, het ontaardt niet in nationale hoogmoed, die stuitend is voor andere volken en de oorzaak kan worden van haat en vijandschap met al de droevige gevolgen daarvan. Gezond nationalisme is geen beletsel voor de waardering van de daden en prestaties van andere volken en rassen, voor het meeleven met de vreugde en droefenis van andere volken. Het verheft de eigen natie niet mijlenhoog boven andere naties, omdat het weet, dat andere volken en rassen óók uitnemende kwaliteiten en het eigen volk óók gebreken en tekortkomingen heeft.

Hoe geheel anders is het echter bij het overdreven nationalisme. Laten we eens de landen beschouwen, waar dit overdreven nationalisme in wijde kringen ingang gevonden heeft, dus vooral Duitsland, Italië en Japan. Hier zien we een waarlijk blinde verering voor eigen vaderland en volk. Hoogmoedige zelfverheffing, verheerlijking van eigen deugden en een volslagen negeren van eigen fouten en gebreken zijn de voornaamste kenmerken van dit onbeteugeld nationalisme. Japan noemt zichzelf een „goddelijk" volk, dat in de wereld een goddelijke zending te vervullen heeft. Het wil aan de wereld een nieuwe Oosterse cultuur brengen ter vervanging van de minderwaardige Westerse. Het wil zelf de leiding in de wereld nemen, omdat het overtuigd is van de weergaloze kwaliteiten van het Japanse volk. De Italianen achten zich het puikste volk ter wereld, afstammelingen van de roemruchtige Romeinen. Zij denken vol verlangen terug aan het oude Romeinse Imperium en zien minachtend neer op de Germaanse „barbaren". Duitsland op zijn beurt noemt zich het land der edel-Germanen en staart zich blind op de edele eigenschappen van het Germaanse ras en bloed. Zij geloven dat de wereld onder de nationaal-socialistische leiding dezer edele Germanen het toppunt van beschaving zou bereiken. Het is zonder meer duidelijk, dat zulk een overdreven nationalisme vroeg of laat tot botsingen moet leiden, die een voortdurend oorlogsgevaar meebrengen. Daarom alleen al is zulk een ongeremd nationalisme absoluut te veroordelen.

Een ander gevaar van het overdreven nationalisme is, dat men maar al te gemakkelijk over het hoofd ziet, dat er behalve een **volks**gemeenschap ook nog een **volkeren**gemeenschap bestaat. Er bestaat een wederzijdse band tussen de volken. De volken leven niet geisoleerd naast elkander maar evenals de individuën in de staat, vormen zij onder elkander een gemeenschap, waarin een voortdurende uitwisseling van materiële en geestelijke waarden plaats heeft. Voor het lichamelijk leven is het noodzakelijk, dat voortdurend stoffen van buiten worden opgenomen en in het lichaam verwerkt worden. Zo is het ook voor het leven en de ontwikkeling van een volk noodzakelijk, dat het van buiten, d.w.z. van andere volken voortdurend culturele en stoffelijke waarden in zich opneemt. In zijn boek „Geist des Römischen Rechts" zegt Rudolf von Ihering: „Het „opnemen van buiten" verhinderen en het organisme tot ontwikkeling „van binnen uit" veroordelen staat gelijk met het organisme doden — de ontwikkeling van binnen uit begint pas bij het lijk."

Nu zou men kunnen zeggen: „Een volk moet toch zelf weten, of het zijn eigen achteruitgang of zelfs ondergang wil bewerken door zich van de anderen af te sluiten. „Deze opwerping ware juist als ieder volk slechts bestond voor zichzelf, maar ieder volk bestaat tevens voor de andere, alle volken der aarde hebben recht op contact met elkaar. De wet van de arbeidsverdeling geldt ook voor het leven der volken. Niet iedere grond brengt alle vruchten voort, niet ieder volk kan alles. De zon van Indië schijnt niet voor Indië alleen, de Noorderling heeft een recht op de overvloed, die de natuur daar met verkwistende hand rondstrooit. En omgekeerd heeft de tropenbewoner een recht op de producten van de koude zône, op het ijzer, dat daar gewonnen wordt, op de werken van kunst en wetenschap, op de zegeningen van godsdienst en cultuur" (von Ihering). Om de beschaving en de welvaart tot het hoogst mogelijke peil op te voeren, moet er dus een vreedzame en broederlijke samenwerking komen tussen de verschillende rassen en volken. Er moet tussen de volkeren een voortdurende uitwisseling van geestelijke en stoffelijke producten bestaan, alleen dan zal een rechtvaardige verdeling van de rijkdommen van cultuur en natuur mogelijk zijn. Daarom mag deze uitwisseling van materiëele en geestelijke goederen niet afhangen van de wil en het inzicht van bepaalde volken. De volken hebben in dit opzicht niet alleen rechten, maar ook plichten. Een volk, dat zich voor anderen afsluit, zondigt niet alleen tegen zichzelf, maar doet ook onrecht aan de andere volken. Ook in dit opzicht is een overdreven nationalisme dus te veroordelen.

Ten slotte is er nog een reden waarom vooral wij katholieken, van 't radicale nationalisme moeten afwijken. De rede leert ons reeds de eenheid van het menselijk geslacht. Het christendom echter werpt nog een geheel nieuw, bovennatuurlijk licht op deze eenheid. Het wijst ons op het kindschap Gods en het leert dat wij allen „broeders en zusters in Christus" zijn. Wij zijn allen kinderen van denzelfden Vader, allen zij wij geschapen naar het evenbeeld van God en Christus heeft voor allen Zijn heilig bloed vergoten. Wat dat betreft is er geen verschil tussen de volkeren. Het overdreven nationalisme, dat de absolute meerderwaardigheid van de eigen natie en de minderwaardigheid van de andere naties leert, is voor den katholiek onaanvaardbaar, omdat in de bovennatuurlijke eenheid van het menselijk geslacht alle volken in bovennatuurlijk opzicht gelijkwaardig zijn. en gelijke rechten bezitten.

De Nijl.

De ware en enige oorzaak van het conflict.

Men vroeg eens aan kolonel Lawrence een eerste-rangs-persoonlijkheid aan te duiden. En die meer dan buitengewone avonturier antwoordde: De Nijl!

Die personificatie van een stroom kan onze verwondering opwekken: de Oude Egyptenaren zou ze heel natuurlijk zijn voorgekomen en de moderne Engelsman begrijpt dat ook. In 't licht van de tegenwoordige toestand ziet men, dat in het stuk, waarvan de proloog al afgespeeld en de tragedie thans volop aan de gang is, de Nijl de hoofdrol speelt waarom heel de handeling zich ontwikkelt. Engelands voortdurende zorg, die het dwong zich het meesterschap der zee te verzekeren en zich vast te zetten op de grote kruiswegen der wereld, is ongeschonden dé verbindingen te behouden met zijn koloniaal gebied en vooral met Indië, zijn rijkste en tevens lastigste bezitting.

De veldtocht van Bonaparte naar Egypte, was een rechtstreekse bedreiging van Indië; en van toen af begreep Engeland, dat het voor hem een levensbelang zou zijn Egypte onder zijn uitsluitende invloed te nemen; en toen het

Feuilleton.

De Vermoorde vermoord

Detectiveroman door S. A. Steeman.

5)

II.

De gehange der villa „Biccolore".

— „Het is soms vrij lastig zijn vrienden van zijn vijanden te onderscheiden," antwoordde ze. „In sommige gevallen zijn vrienden wel gevaarlijker dan vijanden!"...

— „Was dit het geval met Mevr. Rouvet?" vroeg Bure.

— „Dat weet ik zelf niet," zei ze.

— „En gij zelf, juffrouw," zei de rechter driftig, „gij voeldet toch wel iets ten opzichte van uw meesteres?..."

— „Ja, ik hield zelfs veel van haar!... De goedheid van Mevrouw was... spreekwoordelijk, zal ik maar zeggen..."

— „Zijt u allang in dienst?"...

— „We kennen mekaar reeds zes jaren ongeveer... Ik ben een weeskind, doodarm, en bijgevolg voorbestemd om steeds maar arme meid of vertrouweling te zijn..."

Bure frutselde wat aan zijn das en kuchte weer. — Dat deed hij altijd als het niet naar zijn zin ging!

— „Ik vind dat een zonderlinge uitdrukking van even zonderlinge gevoelens ten opzichte van Mevr. Rouvet, die u dan toch in haar dienst opnam!" merkte hij op.

De jonge vrouw beet zichtbaar op hare lippen en bloosde. Hare grijze ogen kregen een andere tint: ze glommen koortsiger, donkerder dan tevoren. Tevergeefs wachtte Bure op een antwoord:... het kwam maar niet, en, in de zakken van zijn overjas, knepen zijn handen zenuwachtig en ongeduldig in de zwarte stof.

— „Laat ons nu eens spreken over die genodigden," zei hij; zijn het er vele?"...

— „Neen... Eerst hebt ge Mr. Feldhun," sprak ze, „voor 'n tiental dagen hier aangekomen..."

— „Wie is die Feldhun?..."

— „Wel... een vriend van Mevr. Rouvet," en ze lachtte... 'n venijnig lachje!..."

— „Had die kerel soms trouwplannen?" vroeg Bure.

— Dat veronderstel ik!"... Dat was een van haar geliefkoosde antwoorden!

— „En hoe waren de gesteltenissen van Mevrouw ten opzichte van dit heerschap?..."

— „Grote God! — Ze zal niet boos op hem geweest zijn, anders had ze hem toch niet uitgenodigd?!..."

— „Weet u waar Feldhun op dit ogenblik vertoeft?..."

— „Na de middag is hij afgereisd naar Brussel, voor zaken..."

— „Zou hij nog terugkomen?" vroeg Bure.

— „Jawel," zei ze.

— „Wanneer denkt u?"

— „O! zodra hij kans ziet!... Morgen waarschijnlijk!..."

Het was Cl. Byl goed aan te zien dat ze genoeg kreeg van die talloze, slimme vraagjes van Bure; ook haar manier van antwoorden verried dit gevoel! Bure gaf er geen acht op en ging voort:

— „En de andere personen die hier soms vertoefden, juffrouw?"

— „Eén van haar vriendinnen was Muriel Necchi".

— „Necchi?... Is dat de weduwe van de fabrikant Necchi?..."

— „Ja! Ze is hier eergisteren gekomen en vandaag is ze naar een naburige stad om het overige van de dag door te brengen bij haar zuster!"

Terwijl ze dit antwoordde, deed ze haar armband los en schoof hem hoger op tot aan de elleboog, waar ze hem, met een droog knakje, weer toeknipte.

— En dan was er nog Mr. Hartog," zei ze, „een echt gentleman!"

— „Wat bedoelt u daarmee?..." vroeg de magistraat.

— „Niets!... Hij is mijn verloofde!"... Bure kuchte weer!

— „In dit geval," zei Bure, „is het om u te zien en niet uw meesteres, dat hij hier komt!"

Clemence neep haar sigaret dood in een aspotje en veegde haar vingers aan het fijne zakdoekje dat meer op een vod begon te lijken.

— „Toch niet," zei ze, „Mevrouw Rouvet was zijn tante..." Er was weer een ogenblik stilte, — drukkender nog dan de voorafgaande, want Bure had gehoopt dat deze ondervraging hem zeer belangrijk materiaal zou hebben opgeleverd voor een mogelijke beschuldiging en tot hiertoe... niets van dit alles!... Hij zou een laatste kans wagen... een laatste valstrik spannen!

— „Wist Mevrouw Rouvet iets af van uw verloving met haar neef?"

Clemence wendde ditmaal haar hoofd af.

— „Ik... ik... weet het niet", stotterde ze, „wat kan u dat schelen?"

Nu eerst gaf Bure aan zijn stem de vereiste rechterlijke strengheid en ernst.

— „Ik eis van u algehele oprechtheid!" zeide hij. „Ik moet, moet weten of Mevr. Rouvet instemde met uw verloving..."

— „Ik heb er haar nooit over gesproken," onderbrak Clemence.

— „Zo..."

Bure wreef een paar malen over zijn kin... zocht naar andere „wapens" en hernam:

— „Dat was toch niet... niet erg loyaal van uwentwege!..."

— „Neen!... loyaal was dat niet!" gaf ze toe . Ze hoorde uit de naastbije villa gramofoonmuziek, en luisterde even.

— „Gebeurde het soms dat Mevrouw nog andere personen ontving dan die welke ge genoemd hebt?" vroeg hij weer.

— „Toch wel," antwoordde ze. „Een zekere Mr. Jaupin kwam haar dikwijls bezoeken. Gisteren namiddag nog heeft hij hier een vol uur vertoefd."

— „Wie is die heer? 'n Simpele kennis of wat?"

— „Ik geloof dat hij — delicate kwestie! — dat hij dezelfde inzichten koesterde als Feldhun!..."

— „Een mededinger dus?" merkte Bure op.

Juist kwam Mr. Mental in de kamer.

— „Als U wilt... ja!" beaambde ze.

— „Het is tijd dat ik ga," zei hij tot den rechter.

— „En... zo zonder iets te zeggen," sprak Bure, terwijl hij hem de hand drukte; ‚Rond welk uur zou, volgens U, de kleine Jacques gedood zijn, dokter?"

— „Ik weet het niet", antwoordde Mental... maar hij verbeterde het aanstonds en zei: „Ik weet het nog niet! begrijpt U me wel! Ik verkies eerst de uitslag der lijkschouwing te kennen."

— „Natuurlijk," onderbrak Bure, natuurlijk maar... de knaap is toch gewurgd, niet?"

— „Ik geloof... ja..." gaf Mental toe, „omstreeks 5 uur, waarschijnlijk!... Nochtans, ik kan niets met zekerheid bepalen!..."

Het gelaat van den rechter versomberde... wantrouwend...

— „Wat een onbeslistheid... onzekerheid, dokter!" zei hij. „Dat wordt hier een ondoordringbaar mysterie, als het zo voortgaat!..." en ontevreden en gejaagd stapte hij de kamer op en neer.

De dokter haalde de schouders op als om te zeggen: „Wat kan ik er aan doen?... 't Is mijne schuld niet", en ging haastig weg.

Wordt vervolgd.

Aankomst en vertrek der schepen in de week van 24 — 30 November 1935.

SS.	Aank.	Van	Vertr.	Naar
Lara	24	Maracaibo	24	Maracaibo
Stuyvesant	24	New York, P. au Prince	24	Amsterdam, Hamburg via Venezuela en Suriname
El Libertador	24	Maracaibo, Aruba	25	Aruba, Maracaibo
Presidente Gomez	25	Cartagena	25	Hamburg
Mimi Horn	25	Hamburg	25	Cartagena
Palatia	26	Hamburg	26	Pto. Barrios
El Libertador	27	Maracaibo, Aruba	27	La Guaira
Flora	28	New York	28	Aruba, Maracaibo
El Libertador	29	La Guaira	29	Aruba, Maracaibo
Astrea	29	Maracaibo	29	P. Cabello, New York
Bennekom	30	Costa del Pac., Cristobal	30	L'pool, R'dam, A'dam, H'burg.

doorsteken van het Suez-kanaal van dat land een open poort maakte, met Indië op het eind van de weg, scheen het hem even noodzakelijk, dat aan die poort Engelse schildwachten zouden postvatten.

Zo wordt ook duidelijk de gang, een hele eeuw door, van een politiek waarvan de huidige phase Engeland tegenover Italië plaatst. Want dit is heel zeker: Engeland, dat door Suez en Aden de twee uitgangen van de Rode Zee beheerst, zou zonder de minste ontroering Italië zich half Ethiopië zien toeëigenen, als het daarmede maar tevens niet de macht kreeg om, door het sluiten van de vrijgevige Nijl, de waarborg te vernietigen die het vassalstaat Egypte aan de meesters van Indië biedt.

De Nijl is werkelijk een grote persoonlijkheid, wellicht de grootste uit de geschiedenis van de Middellandse zee-volkeren. Herodotus schreef al: Egypte is een gift van de Nijl. Zonder het mirakel van zijn stroom, zou Egypte slechts een stuk van de Sahara geweest zijn. Immers, ingesloten tussen twee woeste bergketens, is het, van af Nubië tot aan de Delta, een strook vruchtbare grond door twee woestenijen afgezoomd, een lange groene vlek somtijds nog geen kilometer breed en op de beste plaatsen hoogstens twintig, voordat ze zich als een waaier uitspreidt in het zeegebied. De Nijl stroomt er heel alleen door, heeft geen enkele bijrivier, en in dit land zonder regenval krijgen planten, dieren en mensen geen ander water te drinken dan het zijne. En nog is de hoeveelheid water die hij aanvoert, tamelijk gering gedurende een groot deel van het jaar en zou ze onvoldoende zijn geweest voor het instandhouden van een luisterrijke beschaving, die al vierduizend jaren duurde, toen onze tijdrekening begon. Maar gelukkig, doet er zich ieder jaar een verschijnsel voor dat nog nooit is achterwege gebleven sinds mensen heugenis.

In de maand Juni zwelt de Nijl en voert in zijn troebel, roodschijnend en onstuimig water een rijk en vruchtbaarmakend slijk aan. Hij overstroomt de ganse vallei en de hoogste was, in de eerste weken van September, gaat tot boven de zes meter; dan zakt het water weer en laat overal de natuurlijke meststof achter die het meevoerde en die de fellah's van bemestingen ontlast. Deze hoeven dan enkel de grond wat los te krabben met een primitieve ploeg, die thans nog steeds dezelfde is als duizend jaren geleden — en in April en Mei staat er een kostbaar rijke oogst op de velden.

De Nijl heeft niet alleen Egypte zijn voorspoed gebracht, hij was ook de Vader van zijn beschaving. Egypte gaat verschillende duizenden jaren vooraf aan alle volkeren, waarvan men ons de geschiedenis geleerd heeft. Het had reeds achttien dynastieën van Pharao's gehad toen Mozes verscheen en het zou nog vele eeuwen duren voor dat men hoorde spreken van Assyrië, Perzië, Griekenland. Van overal kwam men naar Egypte ter onderrichting, het was de leermeester van de Oude Wereld.

Hoe komt Egypte aan die voorname eerstgeboorte in een gans barbaarse wereld? Afgezonderd in zijn vallei, heeft het alles geleerd van zijn stroom. Enkel oog en oor voor het water waaruit het heel zijn leven putte, bestudeerde het de sterrenkunde om het tijdstip van het wassen van de stroom te bepalen, vond het de kalender uit en de wiskunde, de landbouwkunde, de landmeetkunde en de waterbeschrijving, het aanleggen van dijken en dammen, nog voor het oprichten van grote openbare gebouwen. Het had een god van de wis- en van de landmeetkunde, Thoont genaamd, die het land aan de mensen uitmeette en die ook de god der gerechtigheid werd, want er moest een kadaster worden opgesteld, en de vruchtbare grond met de voedende kanalen gelijkmatig en rechtvaardig verdeeld tussen de gezinnen en de Staat. Die noodzakelijkheid leidde tot het verdelen in provincies of nomen, tot een administratie, een politiedienst, een regering en een wetgeving van geleerden en wijsgeren onder de dominatie van de oorlogvoerende koningen en het gezag van de priesters.

De Nijl schonk aan Egypte zijn goden. De eeuwigdurende strijd van de Nijl tegen de woestijn werd op een mystieke wijze weergegeven door de strijd van de familie van Osiris, den god der vruchtbaarheid, tegen Seth-Typhon, den vernieler, den onvruchtbaarmaker, vijandige broer van Osiris en zijn moordenaar. De moord van Osiris was o.m. een symbool van het dorre jaargetij van het lage water. En Horus, zoon van Osiris, die zijn vader wreekt door zijn overwinning op Typhon, roept de triomfantelijke terugkeer op van het wassen des waters. Zo hebben heel het leven en heel de godsdienst van Oud-Egypte de Nijl tot centrum, en de goddelijke beelden der tempels vermenigvuldigden de symbolen van zijn vruchtbaarheid.

Vanwaar krijgt Egypte zijn voedende stroom? De ouden beweerden dat de Nijl zijn oorsprong heeft in de bergen der Maan, en deze bewering die mythologisch leek, is heel curieus bewaarheid door de ontdekkingen, dat de kleine riviertjes wier samenvloeien de oorsprong zijn van de goddelijke Nijl, ontspringen uit de bergen van „Onnyamouezi" en dat dit woord „land van de Maan" betekent. Maar de bronnen van de Nijl bleven onbekend tot in het midden der 19e eeuw. Drie expedities ondernomen op last van Mehemet Ali van uit Egypte, in de jaren 1840 tot 1842, bleven zonder gevolg. De Fransman d'Armand kwam slechts tot 4° 42' N.Br. De Italianen Miani en Debono, de Engelsman Petherick en de Fransman Lejean kwamen niet verder dan 30°. Het onderzoek werd hernomen vanaf Zanzibar. De Duitser Rebman ontdekte toen de Kilimandjaro en Kraft, de Kenia in 1848. Eindelijk kwam de Engelsman Speke, die in 1857-59 het meer Tanganyika verkend had, daar in 1860 terug met Grant, en vond er het beginpunt van de Nijl.

De werkelijke oorsprong van de Nijl is dus het onstuimig Tanganyika-meer — groter dan de Aralzee — op een hoogte van 1000 tot 1300 meter. De stroom ontspringt er door de vallen van de Ripon, en van de ene waterval tot de andere en van moeras tot moeras baant hij zich een weg door het zand, stroomt door meren, neemt hij rivieren op en komt in Egypte waar hij nergens meer water ontvangt en deze in de zee uitstroomt na een weg te hebben afgelegd van 6.370 kilometer, langer dus dan die van de Amazonerivier en slechts iets korter dan die van de Mississippi.

Maar dat is enkel de aardrijkskundige, en niet de voedende Nijl. Gans het eerste stuk van de stroom vanaf het meer Tanganyika tot aan Khartoem, hoofdstad van de Egyptische Soedan en dat de **Witte Nijl** heet, heeft een gemiddelde en regelmatige wateraanvoer en heeft hoegenaamd geen deel in het jaarlijks wassen dat Egypte rijk maakt. Zijn water, door het woestijnzand gefiltreerd, is helder en doorschijnend. Het zou maar een heel matige bewerker van voorspoed zijn, indien het niet, in Khartoem zelf, een bijrivier ontving, n.l. de **Blauwe Nijl**, ontspringend uit het meer Tana, die de wateren opneemt van het Ethiopische bergland en iets lager nog de Atbara, eveneens in Ethiopië ontspringend. Het zijn twee stromen, die aanmerkelijk gezwollen tijdens de regenperiode eigen aan Abessynië — en die zo pas, weer heeft opgehouden — ieder jaar, van Juni tot September, hun slijkachtige waters in de Nijlvallei uitstorten met 100.000 m³ en meer per seconde, en met zulk een geweld, dat het water van de Witte Nijl tot een heel eind boven de samenloop wordt teruggedrongen. Het belang van de Blauwe Nijl is zo groot, dat Bruce, de eerste ontdekkingsreiziger die de bronnen van de Nijl zocht (1769-1771) deze meende te vinden in het meer Tsana en in het Ethiopische gebergte, dat meer dan 4000 meter hoog is. Wordt deze geweldige toevoer der Ethiopische rivieren afgeleid, dan is op slag Egypte beroofd van zijn hoog water, van zijn vruchtbaar slijk en van het meeste water dat hem in het leven houdt.

De oude Pharao's waren zich van dat gevaar heel goed bewust: als men zijn bestaan enkel en alleen dankt aan een stroom, richt men zijn blikken niet zonder angst en onrust naar de plaats vanwaar hij komt. Vanaf de 17e dynastie, vijftien eeuwen vóór onze tijdrekening, streden de Egyptische koningen naar de oppermacht over Ethiopië, dat zij het land van Koush noemden. Later, in 712 vóór Christus, onderwierpen de Ethiopiërs zelf het decadente Egypte. Maar toen ze in 663 door de Saïtische dynastie weer werden teruggedreven, schijnen ze gedreigd te hebben de Blauwe Nijl af te leiden. Met de beperkte middelen echter waarover dat half-barbaars volk beschikte, was dat een ijdele bedreiging. En tot op heden toe was de zwakheid van het Ethiopisch rijk daarvoor een waarborg. Maar als een Europese natie als Italië zijn heerschappij gaat vestigen over Abessinië en het Tsana-meer, en het, vroeg of laat, zelfs zonder vijandige bedoeling een natuurlijke rijkdom wil gaan benutten voor de irrigatie van een land veel groter dan Frankrijk en tot nu toe zonder methode geëxploiteerd; m.a.w. zo de Blauwe Nijl, ten gevolge van geëigende werken, zijn bevruchtend vermogen bewaart voor Ethiopië zelf, dan is het gedaan met Egypte dat te niet zal gaan tengevolge van deze vitale concurrentie. Engeland heeft dus wel redenen om ongerust te zijn en om de belangen die zijn handel, zijn nijverheid en zijn krijgskunde in Egypte ontwikkeld hebben, te willen vrijwaren.

Van de andere kant, als de huidige rivaliteit met Italië, Engeland er toe drijven zou zich zelf te gaan vastanken aan het Tsanameer — wat niet onmogelijk is — dan zou het rekenschap moeten houden met een Egyptisch nationalisme, dat zijn voogdijschap beu is en hem reeds het bezit van Soedan betwist. Dat nationalisme zou met lede ogen zien dat Engeland de levende krachten van Egypte in beslag zou nemen.

Zelfbeheersing is een schone vorm van geveinsdheid.

Toenemende ellende in Sovjet-Rusland.

Een kijkje acher de schermen van het Vijfjarenplan.

In het jaar 1928 maakte het Sovjetcommunisme zijn programma bekend tot industrialisering van het land en collectivering van het landbouwbezit. Sedert zijn zeven jaren verstreken. Thans geven ook de leidende mannen, die in het Kreml zetelen, toe, dat de verscherpte collectivering een chaos heeft geschapen in de productie van landbouw en tuinbouw en dat het land nog niet geïndustrialiseerd is door de oprichting van reusachtige fabrieksinstallaties, dat onkunde en verkeerde behandeling, gebrek aan organisatie en verregaande slordigheid overal hun sporen hebben nagelaten, en dat vóór alles de grootste zorg van de Sovjets blijft de moeilijkheid om alles te financiëren.

De uitvoering van de lievelingsdenkbeelden van den dictator Stalin is het land op ongehoorde sommen te staan gekomen. De staatsboerderijen en de grote fabrieken hebben milliarden verslonden en in de eerste jaren konden ook de collectieven zich niet staande houden zonder steun. Voor Stalin waren evenwel geen kosten te hoog, om zijn wil door te zetten.

Waar is nu al dat geld vandaan gekomen?

Volgens het Vijfjarenplan moest de boel drijven op „zelffinanciëring". Wat men daaronder moest verstaan, bleek spoedig uit de praktijk. Weldra kwam aan de dag, dat er niet een of andere geheime bolsjewistische financiële politiek achter stak. Het berust eenvoudig hierop, dat, wanneer men het gehele reusachtige bezit der boeren onteigent, dit dan weder aan de boeren in vruchtgebruik teruggeeft en hun buitendien in de vorm van belastingen van allerlei aard een hoge pacht laat betalen, wanneer men hen verder dwingt om hun oogst af te leveren aan de staat, die daarvoor een prijs betaalt, welke nog niet een tiende van de marktprijs bedraagt, wanneer men dus 120 millioen mensen van hun land berooft en hen daarna als lijfeigenen voor zich laat werken — dat dan de nodige middelen voor de industrialisatie wel bijeen te brengen zijn. Dat noemt men „zelffinanciëring."

De boer draagt de kosten.

Inderdaad is het de boer geweest, die tot nu toe de gehele heerlijkheid van de „socialistische opbouw heeft betaald. De boer is niet alleen de algemene wrijfpaal geweest, hij heeft niet alleen er voor gezorgd dat de stedeling te eten had, hij heeft ook nog de middelen verschaft om de communistische staat de uitvoering van zijn plannen mogelijk te maken. De boeren werden op alle mogelijke wijze uitgeperst, zij moesten reusachtige sommen opbrengen, welke in de industrie werden gestoken; alleen zijn de gevolgen nog catastrophaler uitgevallen, dan zelfs de staat zich had voorgesteld.

Er is nog geen geschiedenis verschenen van de Russische boerenstand in de laatste twintig jaar, zodat men zich geen juist beeld kan vormen van de gehele omvang van zijn tragedie. Meer dan twaalf millioen boeren zijn omgekomen, van de honger gestorven, in ellende ten onder gegaan, honderdduizenden hunner zijn verbannen, doodgemarteld of slijten in de Siberische woestenij een treurig bestaan. Honderd twintig millioen hunner zijn dwangarbeiders geworden van de bolsjewistische macht. Doch in weerwil van hun ontberingen en hun lijden, hun honger en hun ellende, waarvan men zich geen denkbeeld kan vormen, is de tegenstand van de boeren nog niet gebroken, blijven zij zich verzetten.

Een nieuwe weg om geld te maken.

Het commissariaat voor de industrie verslindt zulke enorme sommen, het gebrek aan deviezen maakt zich zo voelbaar en de landbouw is zo grondig uitgezogen, dat men reeds lang omziet naar een nieuwe bron van inkomsten. Ten einde nu de verdere uitvoering der plannen niet geheel en al in gevaar te brengen, heeft men er iets anders op bedacht. Reeds in het voorjaar had in Moskou een conferentie plaats van de directeuren der trusts en fabrieken; op die conferentie kwam de commissaris voor de industrie met zijn vondst aandragen: er moesten middelen en wegen worden gevonden, om de grootindustrie aan te sporen, zichzelf leven in te blazen en zonder steun van de staat toe te komen!

Hiermede had hij een wonde-plek geraakt. Hoeveel het de staat kost de industrie voortdurend te moeten steunen, kan het beste blijken uit het volgende. Het blad van den commissaris voor de industrie, „Sa Industrialisaziu" heeft verklapt dat de staat op elke roebel van de productie van verschillende fabrieken 25, ja, 40 en 45 kopeken toelegt. Wat dit wil zeggen bij een jaarlijkse totale productie van 54 milliard, kan men zich voorstellen. Men staat stom verbaasd over zulke getallen. Doch men verbaast niet meer zo, als men bedenkt, dat men in de roes van de aanvang van het vijfjarenplan er maar op los gebouwd heeft en geld uitgegeven, dat de Sowjets jaren lang zonder een schaduw van contrôle honderden millioenen uitgaven. De fabrieken werkten zonder begroting, zonder winst- en verliesrekening, terwijl de staat voortdurend maar moest zorgen dat de nodige milliarden er kwamen. Ja zelfs thans weet nog geen mens, hoeveel fabrieken en andere industriële ondernemingen eigenlijk in het kader van het plan zijn opgericht.

Nu bevatten de bladen van de Sowjets alle dagen triomfantelijke berichten „van het industriefront". Daarin heet het, dat het deze en die fabriek weer gelukt is, om zonder steun van de staat rond te komen, dat het aantal dier fabrieken voortdurend stijgt, dat de industrie nu toch binnenkort rendabel zal blijken te zijn, enz.

Hoe dit wonder tot stand wordt gebracht, daarover geeft hetzelfde blad van den commissaris voor de industrie, hoewel enigszins beschaamd, nadere inlichtingen. Men heeft het nieuwe wijze van productie toegepast en „andere combinaties gevonden voor de fabricage en de afzet". Voorts heeft men de kostprijs omlaag kunnen brengen.

De afnemers betalen het gelag.

Daarmede stelt de doorsnee-sowjetlezer zich voorlopig tevreden. Doch het zal niet lang duren, of hij zal de resultaten van deze „triomfen" wel aan den lijve voelen. Want de verklaring van dit onverwachte resultaat bestaat eenvoudig hierin, dat men de afnemer voor het succes laat betalen. Tot nog toe was het alleen maar de boer, die men heeft laten bloeden voor het vijfjarenplan; nu echter zal hij dit voorrecht kunnen delen met den verbruiker in de stad, dus in de eerste plaats met den arbeider en den man, die een ondergeschikte betrekking bekleedt.

De wijziging in de fabricatie zal hierin bestaan, dat men voortaan alleen nog dure, eerste klasse goederen zal afleveren, welke prijzen moeten opbrengen, die boven de kostprijs liggen, terwijl de fabricage van voorwerpen van dagelijks gebruik geheel is stopgezet, omdat hierop geld werd toegelegd. In de metaalindustrie worden alleen nog metalen van beter gehalte bewerkt; de goedkopere, waarvan de bewerking niet rendeert, heeft men uitgeschakeld. De machinefabrieken, de fabrieken die de half-afgewerkte producten verder bewerken en in laatste instantie de verbruikers beginnen te protesteren, omdat zij wel begrijpen, dat zij het kind van de rekening zullen worden. Het zal hun wel weinig helpen. Het parool luidt nu eenmaal: „Geen steun meer" en is door Stalin in hoogst eigen persoon uitgegeven. De verbruikers zullen het gelag moeten betalen...

De lonen moeten nog verder omlaag.

Daartoe zal het nog eer komen, wanneer het tweede door de leiders der industrie aanbevolen middel wordt toegepast. Immers, het „verminderen van de kostprijs" brengt bij de Sowjet-industrie mede, dat de massaontslagen van arbeiders en verder personeel, die de laatste twee jaar reeds een heel gewoon verschijnsel zijn geworden, op nog grotere schaal zullen worden voortgezet.

In de industrie past men reeds lang een systeem van loonsverlaging toe, dat men met meer recht „loonslavernij" zou kunnen noemen en de voortdurend slechter wordende levensomstandigheden van de arbeiders heeft er toe geleid, dat de regering al sinds jaren een vergeefse strijd voert tegen de z.g. „vliegers", d.w.z. tegen de ontelbare arbeiders, die om de paar weken ergens anders gaan werken. De woningtoestanden en de levensomstandigheden zijn van die aard, dat af en toe een massavlucht wordt geconstateerd.

Officieëel bestaat er geen werkloosheid in Rusland — **doch in werkelijkheid zijn** reeds sinds meer dan een half jaar in alle grote steden z.g. „arbeidsbemiddelingsbureaux" geopend. Wel is waar wordt er aantekening gehouden van het aantal dergenen, die geen werk hebben; doch er bestaat geen sociale verzekering zodat honderd-duizenden arbeiders uit de industrie de dorpen bevolken, van stad tot stad trekken of bedelend door de grote steden zwerven, omdat de arbeidsvoorwaarden hun ondraaglijk toeschijnen. Zij zijn de slachtoffers van het vijfjarenplan, wier ellende zorgvuldig door de Sowjets verdoezeld wordt. Er volgt nog steeds geen antwoord op de vraag, hoe lang de toenemende ellende van een geheel volk kan voortduren.

GEMENGD NIEUWS.

Bevolkingsachteruitgang in Italië.

Volgens een statistiek over de eerste acht maanden van 1935 zou Mussolini slechts wat geduld moeten hebben, om eerlang niet meer geplaagd te zitten met het bevolkingsoverschot, dat hij nu door Abessiniërs laat „bestrijden." Het Italaanse geboortecijfer neemt n.l. af. Op 31 Augustus l.l. bedroeg de Italiaanse bevolking 43.345.000, het aantal geboorten in de eerste acht maanden bedroeg 667.148, hetgeen een daling betekent van 1258, in vergelijking met dezelfde periode van verleden jaar.

Daarentegen is het aantal sterfgevallen toegenomen en bedroeg 409.834, hetgeen een stijging betekent van 26.956, vergeleken met de eerste acht maanden van 1934. Ook het overschot van geboorten is lager; de bevolking is met 28.214 mensen minder toegenomen dan verleden jaar, ofschoon het aantal huwelijken is gestegen.

Oorlogsvruchten.

In de grote oorlog 1914-1918 verloor Duitse 2.036.897 mannen en had 4.814.557 gewonden.
verloor Oostenrijk-Hongarije 1.000.000 mannen en had 2.500.000 gewonden.
verloor Bulgarië 70.000 mannen.
verloor Turkije 325.000 mannen.
verloor België 44.000 mannen.
verloor Servië 69.000 mannen.
verloor Frankrijk met koloniën 1.400.000 mannen en had 2.700.000 gewonden.
verloor Engeland en dominions 900.000 mannen en had 2.112.000 gewonden.
verloor Rusland 2.500.000 mannen en had 3.750.000 gewonden.
verloor Italië 600.000 mannen en had 949.576 gewonden.
verloor de Ver.-Staten 58.000 mannen en had 246.000 gewonden.

Op 31 Juli 1918 bedroeg 't aantal van hen, die in de oorlog armen en benen verloren hadden, 90.000. Het aantal oorlogsblinden bedroeg daar 3.000.

In totaal verloren op 't slagveld 't leven 9.800.000 mensen. Verder commentaar overbodig!

Satyre en humor.

Modern huwelijk in het heidense Duitsland.

Volgens de „Deutsche Glaube" heeft zo'n huwelijksplechtigheid, het volgende verloop. Zij werd ingeleid met heftige aanvallen op de Kerk, waarbij de eis werd gesteld, dat alle Führer van de S.S. de S.A. en de H.J. uit de Kerk moeten treden. Daarna werd het lied aangeheven „Die Tage des Kreuzes sind nun vorbei". De „Blitz" voegt hier nog het volgende aan toe.

Het huwelijk had plaats onder een koepel en rondom een „huwelijksdis". Zonnebloemen als symbolen van het zonnerad versierden de wanden en er waren natuurlijk ook levensrunen en dennegroen aangebracht. Achter de tafel een zuil, waarbovenop het „vlammenbekken" en daar achter weer het portret van Hitler, geflankeerd door de standaards van de S.S.

Dan werd er met fakkels gemanoeuvreerd, wijl de oude heidenen dat ook gedaan schijnen te hebben, en daarna kwam zout als symbool der reinheid ten dis, brood als symbool van bloed en bodem en de ringen als symbool van de trouw. Als wijrede werd een stuk van Nietsche voorgelezen en bij afwisseling liet de kapel van S.S. een deuntje horen. Daarop ontving de bruidegom een nieuwe dolk, want zijn oude had hij natuurlijk aan zijn bruid cadeau gedaan om de weerbaarheid dezer dame naar oud gebruik te documenteren.

We geloven werkelijk verkeerd te doen ons over dergelijke ontsporingen op te winden.

De beste plaats is hier onder de streep.

Op het politiebureau.

„Dit is nu al de derde keer, dat mijn fiets wordt gestolen, terwijl ik bij den coiffeur ben."

„Dan kunt u voordeliger uw baard laten staan."

Een knappe dokter.

„En wat uw hart aangaat, maak u niet ongerust. Met zo'n hart kunt u zeventig jaar oud worden."

„Ik ben al zeventig, dokter".

„Ziet u! Wat heb ik u gezegd?!"

Diplomatisch antwoord.

Toerist: „Wat denkt u van 't weer?"

Professor (verstrooid): „Ja, ik heb er veertig jaar over nagedacht en ben tot de conclusie gekomen, dat het erg veranderlijk is."

Te haastig geweest.

Patiënte: „Ik ging naar den apotheker..."

Dokter: „Een apotheker weet nooit iets goeds aan te raden, mevrouw."

Patiënte: „En hij raadde me aan naar u te gaan."

De proever.

Vrouw: „De man van hiernaast verdrijft zijn influenza zonder cognac te drinken, zoals jij doet."

Man: „Kerels als hij verdienen niet, dat ze influenza krijgen."

Conversatie.

„Ik koop voor mijn jongen altijd chocolade-letters die hij dan niet eerder mag opeten, voor hij ze lezen kan."

„Ja, ja, dat is dus zo iets als geestelijk voedsel."

Standsverschil.

Er was plotseling grote beroering op de oceaanstomer.

„Man over boord!" werd er geroepen.

„Een héér over boord, bedoelt u," zei de deftige dame. „Het is mijn man."

De zetfout.

Een man met een verband om zijn hoofd kwam het bureau van den uitgever binnen.

„Hebt u mijn gedicht in druk uitgegeven, getiteld: Aan Julia?" vroeg hij somber.

„Ja", herinnerde de uitgever zich.

„Nu," zei hij, „dan hebt u mij wat moois geleverd. U hebt mijn huwelijksgeluk verwoest en aan u is het te wijten, dat mijn vrouw mij bijna vermoord heeft."

„U hebt dat gedicht toch zelf geschreven?" wierp de uitgever tegen.

„Jawel", zei de dichter „maar niet zoals het in uw blad stond. Ik had geschreven: „Ik min u meer dan alles", en uw zetter maakte ervan: „Ik min u meer dan Alie". Als u nu weet, dat mijn vrouw Alie heet, dan kunt u begrijpen, wat voor gevolgen die zetfout heeft gehad...!"

Kinderlijk.

„O ma, kijk 's! Die m'nheer heeft helemaal geen haar op z'n hoofd!"

„Zachtjes, liefje, anders kan die mijnheer het horen."

„Maar ma, zou-ie dat zelf dan nog niet weten?"

ADAMSON VOLGT HET SPOOR VAN DE MISDADIGER.